

Nu 'ncurcați mințile ómenilor!

Avem credința tare, că cetitorii țării noastre vor fi gata a recunoșce, că întot-déuna ne-am dat silința a-le vorbi deslușit și lămurit despre toate cele ce se petrec în sinul poporului nostru și în afară și că tot-déuna ne-am ferit să-i incurcăm și zăpăcim cu vorbe seci și umflate, și cu palavre, cari de obicei sunt împenate cu tot felul de neadevăruri. „Gazeta Transilvaniei“, care mai întâiu a simțit trebuința cea mare de a scrie și pentru popor într'o limbă lui mai înțelă și a contribui prin numărul ei de Duminică și la creșterea lui politică, a arătat dela început de repețite-ori, că pe cât de folositoare pot fi foile periodice populare țeranilor noștri în această privință, pe atât de mult pot să-i strice, decât hrana spirituală, ce le-o vor da, nu va fi destul de potrivită, bună și solidă pentru el și pentru împrejurările lui. Una mai ales trebuie s'o avem în vedere când scriem pentru popor: să-l facem să se pătrundă de adevăr printr'o înfățișare cât mai dreaptă și învederată a lucrurilor și să încunjurăm ori și ce vorbe și apucături, ce l'ar pute încurca, deșteptând în el tot felul de îndoieli. A zăpăci însă mințile sănătoși a sătenilor noștri cu deadinsul prin frase și vorbe nesocotite, mincinoase și proște, este după noi cel mai mare păcat, ce-l poate săvârși o foie română în tristele împrejurări politice și naționale în cari trăim.

De acest păcat se fac vinovați acum cei de la foia „Poporul Român“ ce apare în Budapesta și care de câțva timp a început a se ocupa și cu politica. În numărul său ultim numita foie publică un articol, prin care se încercă a lua în apărare purtarea deputatului Dr. Aurel Vlad și soții cari au desertat din rândurile partidului național român.

Și — Dómne feresce — de-o

astfel de apărare! După un val de vorbe fără de nici un rost, numita foie recunoșce, că deputații din cestiune sunt desertori, dér dice, că ar fi desertat numai dela „statul major“, alergând în fruntea óstei să o însuflească din nou la iuptă, și „au recucerit“ opt cercuri electorale, intrând în dietă, căci „politica în dieta țării se face în numele poporului“. În fine susține, că cei opt deputați prin desertarea lor au făcut mai mare serviciu némului românesc de cât decât ar fi stat pe lângă disciplina de partid.

Acésta nu se brodesce tocmai cu ceea ce a scris într'un număr anterior al aceleiași foi deputatul Vlad dicénd, că „partidul nostru național după mulți ani petrecuți în trândăvie abia acum a intrat ér în dieta țării pentru de a apéra drepturile poporului...“

Rémâne numai a se sci ce-i adevărat și ce nu din toate acestea? Până atunci însă ținem a constata, că modul acesta de a scrie este cât se poate de stricacios, căci incurcă mințile ómenilor și ascunde adevărul amestind-i cu vorbe góle și seci.

Este un păcat a face pe sătenii noștri să credă că s'ar pute ca cineva desertând dela stégul național să aducă mari servicii neamului românesc și este o sfruntare din cele mai mari și condamnabile ce o face deputatul Vlad partidului național român, care l'a crescut și ocrotit — pentru-ca, după ce a prins puține aripi, să-l părăsescă, — când susține, că acest partid a trăit până acum în „trândăvie“ și că numai el, pigmeul, și cu soții săi l'ar fi adus la cunoștința chemării și a demnității sale.

Și decât vom cerceta mai de aproape, cine sunt aceia, cari vorbesc și scriu astfel și pe ce își întemeiază ei îndrăsnéla de a se lăuda înaintea națiunii, că au spart solidaritatea și disciplina națională, alergénd după năluca unei „activități“ fără cap și inimă. — vom ajunge la nise rezultate fórte triste, Căci decât ac-

tivității noștri, după-ce au intrat în dietă, n'au fost în stare să dea măcar atâta dovadă de pricepere și de curagiu, ca să-și apere acolo programul ce l'au decretat în conferența lor dela Sibiu; decât, din contră, prin pasul ce l'făcură cu cunoscutul lor proiect de adresă s'au depărtat cu totul dela politica națională română și au intrat în apele politicei statului național maghiar unitar, atunci era de o sută de ori mai de preferit, chiar și din punctul lor de vedere, să rămână „pasivi“ cu cinste, decât să fie „activi“ cu rușine.

Sérbii contra proiectului de adresă al clubului naționalist din dietă. Diarele naționale sérbesci înfrunte cu »Branik« scriu în contra proiectului de adresă, ce l'au prezentat Teodor Mihali și soții în dietă. Distinsul politician, fost deputat și fost președinte al congresului naționalităților Dr. Polit dice, că în acest proiect de adresă au fost părăsite principiile naționaliste și nu e cuprins nimic din postulatele înșirate în programul congresului naționalităților dela 1895. Naționalitățile — dice Polit — aveau speranțe mari pentru cazul când se va părăsi pasivitatea, și étă că au avut parte de o mare desilusiune.

Aplanarea conflictului românó-turcesc.

Conflictul, ce s'a ivit între România și Turcia, care a preocupat timp mai îndelungat opiniunea publică europénă, s'a aplanat spre mulțumirea României.

Ambasadorul Italiei a primit de la guvernul său îndrumarea să-i dea a înțelege Sultanului, că cererile României sunt drepte. Ambasadorul Italiei a fost sprijinit călduros și de ceilalți ambasadori, mai ales de cel german, și rezultatul intervenției din partea marilor puteri a fost, că de-odată s'a publicat din partea guvernului turcesc un comunicat în care se anunță resolvirea conflictului.

Așa-dér inspectorii școlari români se vor întórce la Ianina, unde vor sta câțva timp, și apoi vor fi transferați în altă parte. Pórta recunoșce drepturile limbei române în școlă și biserică, prin ceea-ce se împlinește o dorință veche a Aromânilor.

Aplanarea acésta însemnéază o biruință națională a Românilor, cum nu se póte mai frumoasă. De acum înainte Românii din Macedonia vor avé o basă legală recunoscută, pe care își vor pute cultiva limba și desvolta cultura lor națională. Acésta basă nu se va mai pute sgudui așa ușor.

Firesce, Grecii cari tot-déuna s'au arătat dușmănoși aspirațiunilor naționale ale Românilor, nu sunt prea încântați de acéști soluțiune, mânia lor însă astăzi puțin împórtă, și Românii vor sci ce să facă spre a se apéra atât de volniciile turcesci, cât și de intrigile Grecilor.

Pórta încă nu de bună voie a împlinit dorințele Românilor și numai în urma presiunii energice din partea marilor puteri s'a vécuit nevoită a o da pe córda cea îngăduitóre. Dér în sfârșit lucrurile au ajuns acolo, încât poporul macedo-român nu mai póte fi considerat ca element fără importanță în Macedonia, ér vađa României s'a ridicat fórte mult în Balcani în urma ultimelor evenimente.

Este caracteristic, că și Bulgarii se bucură de biruința Românilor. Prin recunoșcerea drepturilor naționale ale Macedo-românilor véd și Bulgarii, că influența grecescă a suferit o înfrângere strașnică.

Din Constantinopol se anunță, că Sultanul a dat un ferman, prin care Românilor macedoneni li-se dau aceleiași drepturi, pe cari le au și Grecii și Bulgarii din Macedonia. Prin acest ferman conflictul s'a aplanat cu desvîrșire. După cum spun însă foile turcesci, se va publica în curénd și o iradea prin care comunelor macedo-române li-se va recunoșce dreptul de

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Visul lui Ștefan cel Mare.¹⁾

I.

În chilia de sihastru
Dórme Ștefan și viséză.
Pentru-ce în somn de-odată
Fața lui se luminéză?

Vede'n vis pe Sfântul Gheorghe:
Se făcea că vine par'că
Lângă el, și cu blândeță
Să-l îmbărbăteze cécă:

— „Fule, viteze Ștefan!
Pentru ce oftezi tu óre?
Cum de-ți lași moșia'n prada
Hordelor năvălítóre?“

Scólă de-ți adună glóte
Și din buciun dá de veste —
Căci nădejdea nu-i în brațe,
Ci în inimă calde este.

¹⁾ Fragment din poemul: „Din zile mari“, ce va apăre în curénd.

Nu te teme că pizmașii
Vor pute să te răstórne —
Zimbrul falnic al Moldovei,
I-o lua pe toți în córne!

Dumneđu ț-a pus cununa
Astei mândre țeri pe frunte
Și de ai credință'n Domnul,
Poți mișca și deal și munte;

De-i striga, stejarii, brađii
S'or schimba și ei în óste;
La un semn al tđu, porni-vor
Năvălind în jos pe cóste...

O, alergă dér și'ncepe
Lupta fără preget érá,
Sé te véd ca și'nainte
Călărind vítéz prin țéră!..“

II.

Ca o mare ce revarsă
Valuri negre peste valuri,
Ast-fel pe câmpia arsă,
Și pe văi și peste deluri,

Curg și'necă tot, păgânii,
Până'n marginile zării,

Sfșiind cu mii de ghiare
Trupul istovit al țerii.

Dér precum un roiú de-albine
Abătute de furtună
Imprejurul mătcei vine
Ér, și zumzáind s'adună.

Tot așa de prin poiene,
Din păduri adénci cobórá
După Ștefan Moldovenii,
Și cu drag îl impresórá.

Buciume răsună éráși —
Vii răspund din văi ecourí —
Și ridínd, în zări înalță
Munții frunțile din nourí:

Véd cum, alungați din urmă,
Fug păgânii spre hotare —
Mulți găsesc mormént în tine,
Dunăre clocotítóre!

Véd cum însuși împératul
Mohamed, cuceritorul,
Cu óștirile-i rămase
Iși întórce grabnic sborul,

Și se ducé'n góna mare
Crunt scrișnind ca scos din minte,
Ér în urmă-i stă Moldava
Slobodă ca și'nainte!

(„Sémán“)

St. O. Iosif.

Cântec.

Pe uliciórá trec doinind
Un cântec de iubire.
Er când la casa ei ajung
Eu beat de fericire
Mě plec... sărut flórea din geam
Cum atárna afară,
Căci a sădit-o mâna ei
Frumósă ca de cécă.

Ér într'o séră cum veniam
Doinind un cântec jalnic.
Era'tunrec... când se trec
Pe lângă gémuri — tainic
Me plec... și'n loc de flóre, eu
Sărut o altă flóre
Cu buze moi ca fragile,
Cu ochii de cicóre.

Emil A. Chiffa.

a alege bărbați, cari să controleze aplicarea dreptății a legilor, și d'acum se vor pute alege și dintre Români consilierii administrativi, ér inspectorilor școlari români li-se va da tot sprijinul autorităților locale.

Revistă politică.

Brașov, 12 (25) Mai.

Săptămâna acésta a fost éráși foarte agitată pentru cărmuitorii politice unguresci. După cum am arătat și în revista numărului nostru trecut de Dumineca, Majestatea Sa a trimis la Budapesta pe ministrul comun de finanțe br. Burian, ca să sesfătuască cu conducătorii coalițiunii și să le cêră deslușiri asupra programului, cu care ar voi să ia în mâinile lor conducerea afacerilor țerii. Burian a petrecut vr'o trei zile în Budapesta, în care timp a avut convorbiri cu fruntașii partidelor din opoziție, li-a arătat acestora baza pe care s'ar pute rezolva criza, numindu-se un guvern din sinul partidelor majorității, și a propus însărcinarea unui bărbat din sinul lor, care să desfășure înaintea monarhului programul coalițiunii. Acest bărbat a și fost ales în persoana contelui Iuliu Andrassy, pe care coalițiunea l'a însărcinat să mêrgă la Viena și să arate Majestății Sale pe ce basă ar pute să ia în mâinile ei cărma afacerilor statului.

Inainte de a pleca la Viena contele Andrassy, comitetul executiv al coalițiunii a ținut o ședință. În ședința acésta s'a stabilit, mai bine đis s'a reînnoit și susținut programul vechi, adecă: pe terenul militar *limba de serviciu și de comandă maghiară*, ér pe terenul economic separația vamală de Austria și *introducerea teritoriului vamal independent*. Coaliția așa-dér n'a vrut nici acum să se supună și să îngăduie din punctul ei de vedere de mai nainte.

De altă parte s'a accentuat de înseși organele coalițiunii c'o đi înainte de audiența contelui Andrassy la palatul din Viena, că Majestatea Sa nu va permite să se facă reforme în armată, așa precum pretind Maghiarii, nici în ce privește limba de serviciu și de comandă, nici cu privire la limba de regiment. *Monarhul* — diceau aceleași foi — *nu vré să facă concesiuni noué* în afară de

cele cuprinse în programul comisiunii de 9 a partidului liberal (sub Szell în 1903). Acesta a fost punctul de vedere al Corónei de la începutul crizei și în acest punct de vedere nu s'a schimbat nimic nici cu ocaziunea misiunii, ce i-s'a dat baronului Burian, care — precum se crede — a fost ultima încercare din partea Curții.

Ei bine, ceea-ce s'a întâmplat în decursul zilei de erí în Viena, dá dreptate acelor, cari prevéduseră, că Maghiarilor n'are să li-se împlinésca nici de astă-dată dorințele și pretensiunile esagerate.

Contele Andrassy a fost primit ér în audiența la Burgul din Viena. El a desfășurat în fața monarhului programul neschimbat al coalițiunii. *Majestatea Sa l'a ascultat cu grație și i-a declarat din nou, că în cesiuni militare nu póte să facă concesiuni noué*. Cu acésta audiența s'a sfârșit. Séra contele Andrassy s'a reîntors la Budapesta, unde, după-ce a sosit, s'a dus direct la Casina națională și a comunicat lui Francisc Kossuth rezultatul *negativ* al audienței.

Ultimele sciri privitoare la *résboiul ruso-japones* nu ofer ceva deosebit. Pe mare nu s'a dat încă lupta între flotele rusescă și japonesă, nici nu se prevede când se va da.

Asupra mișcărilor celor două flote se păstrează atât la Tokio, cât și la Petersburg cel mai mare secret.

În *Manciuria* se dau đilnic lupte între avantposturile inamicilor cu noroc schimbăcios, ceea-ce nu schimbă nimic în situațiunea generală.

Interesante sunt declarațiunile ministrului rusesc al căilor ferate, prințul *Kilkov* asupra *résboiului*. El a đis, că de la izbucnirea *résboiului* până ađi Rusia a pierdut cu totul 200,000 ómeni în morți, răniți și bolnavi; lipsa acésta de ómeni însă a fost aprópe cu totul acoperită. Rușii, a đis ministrul, au rupt'o definitiv cu vechiul plan de *résboi* de a-se retrage mereu, ađi nu mai póte fi vorba de retragere; dá însă mult de gândit conducerei *résboiului* lipsa de sciri asupra forțelor de cari dispun Japonesi.

În Wladiwostok se pregătesc a întâmpina asediul din partea Japonasilor. Comandantul fortăreței a dat un

ordin de đi cătră garnisonă în care se đice, că se apropie ora, când va trebui să țină piept cu atacurile inimicului. Comandantul face apel la ofițeri și la trupe să apere cu cređință și vitejie acésta ultimă fortăreță a Rusiei din Extremul Orient.

Manifestațiunea Italianilor pentru România și Români.

În ședința de Vineri a camerei italiene deputatul *Roberto Galli* și-a desvoltat în mijlocul unei atențiuni generale interpelarea sa asupra incidentului româno-turc.

Subsecretarul de stat dela externe d-l *Fusinato* declară înainte de tóte, că guvernul italian a sprijinit în-totdeauna drepturile Românilor, ér în urma ivirii incidentului de-acuma, a susținut și mai mult dreptele reclamațiunii ale României, *deórece Italia nu uită și nu va uita nici odată scumpele amintiri și tradițiunile comune, cari o légă de România*.

Imediat s'a sculat din nou deputatul *Roberto Galli* și mulțămind d-lui *Fusinato* pentru declarațiunile făcute, đice că Italia trebuie să-și continue acțiunea sa în cestiunea Românilor macedoneni, până ce scopul va fi deplin atins. Vorbind apoi mai pe larg de cestiunea macedo-română, și arătând, că România nu cere altceva de la Turcia, decât ca acésta să dea Românilor dreptul, *ca să aibă limba lor națională în școle și în biserici*, deputatul *Galli* încheie căldurosul său discurs cu următoarele: *»După cum le-am arătat în cuvinte, așa trebuie să le arătăm și în fapte, că au în noi frați convinși și hotărâți, când e vorba de a lupta pentru ceea ce constituie dreptul lor și demnitatea lor«*. (Aplause îndelungate.)

Atât deputatul *Galli*, cât și secretarul de stat *Fusinato* au fost călduros felicități de întreaga cameră italiană.

Manifestațiunea imosantă din camera italiană a găsit un viu răsunset în tóte părțile locuite de Români. Din număróse orașe ale României s'au trimis căldurose telegrame de felicitare și mulțămită la adresa camerei italiene și îndeosebi la adresa d-lor *R. Galli* și *Fusinato*.

În ședința de Sâmbătă a camerei române deputatul *Tanoviceanu* a propus, ca să se mulțămescă camerei și guvernului italian pentru doveđile manifestate de dragoste. Camera română a și primit unanim acésta propunere și președintele ei d-l *Triandafil* a trimes imediat o telegramă la Roma, exprimând în termni călduroși recunoștința adencă ce o nutresc deputații români față de camera și guvernul italian.

Acésta telegramă a stîrnit o însuflețire în sinul camerei italiene și ședintele ei d-l *Marcora*, după ce a dat tîre acestei telegrame în ședința de Lu a adaus în mijlocul aprobărilor genera. următoarele cuvinte: *Eu trimít din tótă și nima salutări cordiale fraților români și exprim pentru camera deputaților din România sentimentele celei mai vii simpatii ale Italiei și ale camerei italiene*.

Causa conflictului româno-turcesc.

»Politische Corespondenz« primesce din Constantinopol următoarea telegramă:

Presupunerea, că purtarea generalului de divise Osman-pașa, care a provocat conflictul turco-român, provine din sentimentele lui greco-file, nu este întemeiată. Osman-pașa e prototipul Turcilor conservatori și e în general cunoscut ca un spirit opoziționist. Pricina, că densusul n'a voit să ia în sémă scrisórea de recomandațiune a marelui vizir prezentată de cei doi inspectori ai școlilor românesci, se póte atribui mai curênd vechii și strașnicei lui dușmăni contra familiei *Vlova*, dela *Valona*, din care se trage marele vizir *Ferid-pașa*.

Din acástă cauză Osman-pașa căuta din nêcaz și, firesc, în mod necorect, să se împotrivescă la executarea ordinelor lui, nesocotindu-i instrucțiunile.

Acusarea adusă de Osman-pașa celor doi inspectori români, că au provocat, prin scrisori, conflictul din *Vorusa* (pe armănesc *Bajassa*) este întru tóte nefundată. A fost numai un pretext al aceste procedări.

Incidentul de caracter absolut local, s'a iscat din cauză, că în *Lunia Pascilor* partidul armănesc voia ca rugăciunile, cari se đic dela strană, să fie cetile de un școlar în limba aromănescă.

Dorința acésta a pricinuit o încăerare. A trebuit să intervie gendarmeria, care a arestat cinci notabili. Aceștia au fost conduși la *Ianina*.

În *Ianina* au fost arestați, afară de cei doi inspectori, și doi profesori români de la gimnasiu.

Din relatarea tuturor acestor împrejurări iese la ivélă, că purtarea valiului a fost mai mult decât incorectă și că guvernul român a avut dreptul să cêră o satisfacție și asigurarea, că astfel de fapte nu se vor mai petrece pe viitor, ci că din contră se va lăsa elementul romănesc, conservator și leal cătră Sultan, să se desvólte în liniște.

Prin străini.

De A. Cehoff.

Intr'o Duminecă, moșierul *Camișeff* lua masa cu un bêtân frances, bine îmbrăcat, d-l *Sampuni*. Acest *Sampuni* fusese în vremuri meditatorul copiilor lui *Camișeff* pentru limba francesă și dans, până când copiii au ieșit toți ofițeri. Datoria lui acum nu mai era de cât să se îmbrace bine, să se parfumeze, să asculte cu răbdare palavrele lui *Camișeff*, să mănânce și să bea, lucru pentru care avé masă și casă gratis, plus o léfă destul de mare.

— Aoleo, mor — strigă *Camișeff*, din cauza unei bucățele de șuncă unsă cu muștar. Mi-a ajuns până la creer! Muștarul vostru franțuzesc nu face două parale, poți să mănânci chiar un borcan.

— Unora le place cel franțuzesc, altora cel rusesc — observă cu timiditate *Sampuni*.

— Niménui nu-i place cel franțuzesc, póte numai Francesilor. Francesii mănâncă de tóte, bróște, șobolanii... După d-ta, tot ce-i rusesc e prost.

— N'am đis asta...

— Da, da, tot ce-i rusesc e prost, tot ce-i franțuzesc e bun. După d-ta nici o țéră din lume nu e mai frumoasă ca Franța. Ce e Franța? O bucățică de pă-

mânt! Să trimitem acolo vre-un subprefect de-al nostru, ar cere numai de cât permutarea, fiind-că n'ar avé unde să se învêrtescă! Pe câtă vreme la noi...

— Da, d-le, Rusia e mare.

— Veđi bine că-i așa! După d-ta ómeni mai buní ca Francesii nu există! Popor deștept, instruit, nu đic nici eu alt fel, cu maniere frumoșe, politicoși cu cóncele, nu scupă pe jos, mănâncă racii cu furculița!... Dér tóte astea sunt împrumutate, pa câtă vreme la noi sunt naturale!... Dêcă ar fi instruiți de un Rus, apoi nici un profesor de la voi nu s'ar poté compara cu ai noștri!

— Se póte... — rêsponse cu gura jumătate *Sampuni*.

— Nu că se póte, dér așa e! Ce faci mutre? Eu spun adevêrul! Inteligența Rusului e mai presus de cât a Franțuzului, atât numai, că nu se laudă ca el. Drept sê-ți spun, mie nu-mí plac Francesii! Nu đic de d-ta, dér în genere... Un popor stricat. Să luăm un esemplu: căsătoria. La noi când o păreche se căsătorește, apoi bărbatul nu se deslipesce de casă și de femeie. Pe câtă vreme la voi, dracu sê-i ia! Bărbatul tótă ziua la cafea și nevasta aduce o dróie de bărbați pe acasă! Dór că nu jócă cancanul înainte lor!

— Asta nu-i adevêrat, — rêsponse *Sampuni* abia putându-și stăpâni mânia. La noi viața de familie e model.

— Ei așa! Las' că scim noi. Să le ajute Dumnezeu și să le dea sănătate Nemților, că i-au bătut, le-au mai tăiat nițel nasul.

— Atunci, d-le, nu te mai înțeleg — strigă Francesul, sărind de pe scaun și strălucindu-i ochii. Dêcă urăști astfel pe Francesi, la ce mă mai ții pe mine aici?!

— Unde să te trimít?

— Lasă-mê! plec acasă, în Franța.

— Ce e? Parcă te primesc acum în Franța?! D-ta esci trădătorul patriei d-tale. La voi, aci Napoleon e cel mai mare om, aci Gambeta... nici dracu nu mai înțelege!

— D-le! Ofensa pe care mi-ai adus'o mie, patriei mele, neamului meu, nici un dușman nu mi-ar fi făcut'o! Totul s'a isprăvit!...

Și cu un gest tragic, aruncând șervetul pe masă, Francesul eși cu mândrie din odaie.

După vre-o trei óre *Camișeff* ședea la masă singur. După o țuică îi veni poftă să palavragescă, dér cu cine?

— Ce face d. *Sampuni*? întrebă el pe servitor.

— Iși face geamantanul!

— Dómne, ce prost!

Și *Camișeff* se duse în odaia Francesului.

Sampuni se afla în mijlocul odăiei și tremurându-i mâinile își împacheta rufele și hainele. Din ochii lui albaștri curgeau lacrimi.

— Ei și unde vréi să mergi? — întrebă *Camișeff*.

Francesul tace.

— Vrei să plec? — continuă *Camișeff*. Fă cum sci., nu pot să te rețiu, dér cum o să plec fără pașaport? Pe al d-tale l'am pierdut de mult și sci ce riguros e la noi! Nici n'o să apuci să ajungi la primul oraș și poliția are să te înhațe și să te trimetă cine scie unde!

— Ce, glumesci?

— Cum să glumesc? Eu te fac numai atent, căci odată plecat, să sci că de la mine nu mai ai nici un ajutor.

Sampuni sări în sus, palid și cu ochii holbați, și începuse să se plimbe prin odaie.

— Atunci ce faci cu mine? — întrebă el desperat. Dómne, blăstemat fie césul, când mi-am părăsit țera!

— Ei, lasă! Eu am glumit — đise *Camișeff*. Ce caraghios ești. Nici n'am voe să glumesc cu d-ta!

— Scumpul meu! Iti jur, că sunt așa de atașat Rusiei, și te iubesc atât pe d-ta, cât și pe copiii d-tale, că așa muri

Serbarea zilei de 10 Mai în Bucureşti.

Bucureşti, 24 Mai. n.

Mare şi impozantă a fost serbarea zilei de 10 Mai în capitala României.

Bubuituri de tunuri au deşteptat pe cetăţeni încă din zorile zilei.

La orele 9 şi jumătate calea Victoriei, începând de la palat, strada Carol şi calea Rahovei până la Mitropolie, pe amândouă trotoarele sunt tixite de imensă mulţime, reţinută de trupele înşirate în tot lungul acestui parcurs şi de sergenţi de oraş.

La orele 10 şi 15 minute Regele şi Regina plăcă de la palatul regal. Regina este îmbrăcată într'un frumos costum naţional. Imediat vine trăsura princiară cu principele Ferdinand, principesa Maria, principele Carol şi micile principese Maria şi Elisabeta.

Cortegiul regal şi princiar este escortat de gendarmi călări. Cortegiul merge aprópe la pas, urale isbucnesc neincetat din piepturile imensei mulţimi, pe când tunurile sgdudesc văzduhul.

La trecerea cortegiului regal, de pe balcoanele multor case se aruncă buchete de flori.

În mijlocul unui entusiasm de nedescris, Suveranii şi principii, ajung la Mitropolie. Aci sunt întâmpinaţi de d-nii miniştri cu d-nele, de preşedinţii Corpurilor legiuitoare, d-nii Boerescu şi Triandafil, de membrii corpului diplomatic, în scipitórele ţinute de ceremonie, de primarul capitalei, de preşedinţii curţilor de casaţie, a curţii de compturi etc.

Serviciul divin este oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul primat şi I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei încunjuraţi de numeroşi preoţi şi diaconi. După terminarea slujbei religioase, Regele dădu braţul I. P. S. S. Mitropolitului primat şi urmat de regina, de principii, de persoanele de mai sus şi de suita militară, trecu în apartamentele înaltului prelat.

După 10 minute, Suveranii, Principii şi celelalte persoane părăsesc mitropolia îndreptându-se spre bulev. Academiei, unde era să aibă loc defilarea.

La sosirea cortegiului regal, mulţimea de pe bulevard isbucni în sgomotóse urale, se produse o înghesuială de nedescris, totuşi graţie măsurilor luate, ordinea n'a fost tulburată câtuşi de puţin.

Defilarea se deschide de către batalionul şcolilor rurale din judeţul Ilfov, de sub comanda d-lui căpitan Chirişescu. Acest batalion format din copii de la ţeră, între 12 şi 14 ani, pórtă opinci, itari, căciuli de dorobanţi şi pusei Manlicher. Ei păşesc vioiş şi mândri, într'o ţinută uimitóre şi defiléză ca nisce vechi soldaţi pe dinaintea Suveranului. În public nu mai era acum entusiasm, ci un adevărat delir.

Urméză apoi defilarea armatei în ordinea stabilită înainte.

După defilare, cortegiul regal şi princiar se îndreptă în aceeaşi ordine, spre palat.

O mare serbare şcolară a fost la orele 3 d. a. în grădina Cismegiu, la care

au luat parte aprópe tóte şcolile primare de băieţi şi fete, precum şi semibatalionul de copii din jud. Ilfov, organisaţi militaresce.

La orele 3 şi jum. au sosit principele Carol şi principesa Elisabeta, însoţiţi de d-l maior Rîmniceanu. La sosirea principilor musica militară a întonat imnul regal, ér semi-batalionul de copii au prezentat armele. După-ce principii au luat loc în pavilion, 3 copii de la şcola nr. 1 din Bucureşti s'au prezentat principelui Carol şi i-au oferit buchete de flori. Un elev a ţinut şi un mic discurs ocaasional.

După acesta s'a prezentat principesei Elisabeta trei copile de la şcola de fete nr. 16 şi oferindu-i bucheta, una din ele a rostit şi ea un mic discurs. Principii au mulţamit copiilor, dând mâna cu fie-care.

Semi-batalionul de copii, care se afla înşirat în linie de bătae înainte pavilionului princiar, a executat apoi mânuirea armelor cu atâta precisiune, în cât a uimit pe toţi cei de faţă. Mensul public ce se afla în grădină, a aplaudat pe micii ostaşi, viitorii apărători ai României.

La ora 4 d. a. început defilarea tuturor şcolilor şi a semi-batalionului de copii, durând până la ora 5. Apoi elevii şcolilor au format mai multe grupe şi mai mulţi institutori le-au ţinut discursuri, arătându-le însemnătatea zilei de 10 Mai. Cu această ocaziune s'a înmănat copiilor Topárlan Alexandru din comuna Hotarele, Constantinescu Ioan şi Ivanovici Vasile din comuna Greaca câte un ciasornic ce le-au fost oferite de Regele. Copiii cărora li-s'a oferit ceasornicele, fac parte din semibatalionul de copii. Copiilor din semibatalion s'a servit apoi gustare.

Atât la palatul de la Cotroceni, cât şi cu ocazia serbării şcolare, d-l P. Sfeţescu, prefectul jud. Ilfov a promis că va face tot posibilul, ca toţi copiii din şcolile rurale din jud. Ilfov să fie organisaţi militaresce, provédând în budgetul judeţului o sumă de bani pentru cumpărare de arme şi echipament.

La alt loc al diarului nostru raportăm despre semibatalionul de băieţi, cari au defilat la 10 Mai în faţa regelui Carol al României. Două zile înainte de defilare s'a ţinut o probă generală de defilare în curtea palatului de la Cotroceni. Un diar din Bucureşti scrie din acest incident următoarele:

Elevii şcolilor primare din comunele judeţului Ilfov sunt instruiţi militaresce şi conduşi de căpitanul Chirişescu, însărcinat spre acest scop de la regimentul 4 Ilfov. Aceşti micii recruţi sub conducerea căpitanului au făcut progres admirabile în instrucţia militară.

Duminecă după amiazi un semibatalion compus din cei mai tineri apărători ai patriei, în număr de 200, au avut prilej să-şi arate în curtea palatului de la Cotroceni în faţa regelui, reginei şi a familiei moştenitoare de tron, rezultatul instrucţiei lor militare.

Băieţii erau îmbrăcaţi ca vechii dorobanţi, căciulă cu pană de curcan, pantalonii ţărănesci de pânză şi opinci, şi aveau caporalii şi sub-ofiţerii tot din mijlocul lor. Exerciţiul în companie şi batalion şi manuirea armei au fost nu se póte mai escelente şi regele a rămas prea mulţumit. Apoi micii soldaţi s'au pus în linia de defilare, se auşiau comande agere şi un băiat de 10 ani, care făcea pe comandantul batalionului, s'a pus reglementar înaintea frontului, íşi scóse săbióra şi raportă cu glas tare şi energie: »Maiestate, batalionul stă gata spre defilare«. Regele a salutat şi micii dorobanţi au defilat în regulă esemplară înaintea regelui. Prinţul Carol se uita cu ochi schínteitori la batalion şi ceru voie de la unchiul său regal să defileze şi el cu băieţii. Regele i-a dat voie

şi tinerii soldaţi au mai defilat odată sub comanda viitorului lor domnitor. Pe faţa băieţilor se puse o serioşitate profundă şi se vedea cum se silesc, scóţând pieptul înainte, să se prezente cât se póte mai bine, cu paşi uşori şi totuşi siguri, şi când li-se dădu comanda »Drept!«, toţi cu o singură mişcare şi-au întors faţa spre rege şi se uitau ţintă în ochii lui serioşi şi plini de bunătate. Scena acesta a făcut asupra tuturor o impresie adencă. Fórte emoţionată a fost mai ales mica prinţesă Maria, care cu lacrimile în ochi s'a rugat să defileze şi dēnsa. Semibatalionul s'a mai pus încă odată în mişcare şi acum alătura cu prinţul defila şi ingeraşul de prinţesă cu pērul de aur în vânt, par-că era o zinişórá. Acum însă se revoltă sângele de soldat şi în micul prinţisor Nicolae, care n'are decât 21 luni, şi a început să plângă şi să se róge, până i-au dat voie şi lui să se jóce de-a militária cu fratele şi sorióra. Şi a urmat acum o defilare, cum nu s'a mai văduţ nicăiri în lume, nici pe un teren de exerciţiu său manevre. Înainte erau prinţisorii şi în sunetul muzicii militare cele două compánii s'au pus din nou în mişcare. Prinţisorul Nicolae íşi dádea şi el silinţa, ţinēdu-se de mâinile fratelui şi surorii şi mergēnd cu faţa îmbujorată cât numai putea să mērgă cu picioruşele sale scurte. Scena a fost covişóre. Reginei şi principesei li-se umplură ochii de lacrimii şi chiar şi regele şi principele se înduioşară.

La orele 6 băieţii au fost ospătaţi în parcul din Cotroceni, ér după mâncare regele li puse să tragă la ţintă. Micii soldaţi au tras fórte bine şi au răspuns la tóte întrebările regelui din teoria tragerei la ţintă mulţumitor, așa că au fost lăudaţi. Regina chemă la sine pe sergentul comandant de pluton Topárlan şi dându-i mâna, îi puse diferite întrebări, între altele şi întrebarea: ce are de gând să se facă? Topárlan a răspuns, fără să se gândescă mult, că vré să se facă »general«. Íşi póte orí-cine închipui ce risete a provocat răspunsul viitorului general.

Regele a dăruit la 6 băieţi, cari s'au distins mai mult, câte un cėsornic de argint, ér căpitanului Chirişescu medalia »Részplata muncii«.

SCIRILE DILEI.

— 12 (25) Mai.

Starea sēmēnăturilor în Ungaria. Din raportul ministrului ungar de agricultură reiese, că starea sēmēnăturilor până la 15 Mai n. este, afară de comitatele Bekes, Szabolcs, Iasz-Nagy-Kun-Szolnok, Ciongrad şi Hajdu, mai puţin mulţumitoare. În comitatele Braşov, Făgăraş, Trei-scaune, Cluşi, Muréş-Turda şi Turda-Arieş starea sēmēnăturilor e nesigură. În Alföld, în comitatele din vestul Ungariei, sēmēnăturile stau bine şi promit o recoltă mijlocie. Lipsa de hrană pentru vite nu se mai resimte așa tare în urma ivirei nutreţului verde. În vii şi grădinile de pometurii lucrările au înaintat şi arată o dezvoltare prielnică, deşi se anunţă din unele părţi plāngerii, că frigul şi bruma au cauzat stricaciuni şi că s'au ivit omide şi gândaci numeroşi de Mai.

Revocarea interdictului de a exporta nutreţ. Guvernul ungar în înţelegere cu cel austriac în urma secetei din anul trecut interdisese exportul nutreţului. Acest ordin s'a revocat. Scirea contrară de erii publicată după o telegamă încurcată — se rectifică.

Serbarea Honterus a Saşilor, ţinută erii în 24 Mai, a fost favorisată de un timp frumos. Elevii tuturor şcolilor, precum şi corporaţiunile cu steaguri au eşit pe livada dintre Nou şi fabrica de cement unde au petrecut tóată ziua cu dans, cântări şi diferite jocuri. Musica militară şi cea a oraşului au cântat în continuu. La restaurantul improvisat al lui Schmidt cânta fanfara lui Comşa din Brăteiu diferite cāntece naţionale şi internaţionale. (Acéstă fanfară, care cântă zilnic la Gewerbeverein, merită să fie ascultată). — Elevii s'au întors séra în perfectă ordine şi au dat o

serenadă în faţa gimnasiunii săşesc, unde un profesor li-a dresat un discurs. Numai pe la 6 $\frac{1}{2}$ p. m. a plouat puţin. Serbarea însă era atunci pe sfirşite.

Ministrul-preşedinte român la Viena. Se anunţă din Viena, că primul ministru român *Cantacuzino* va veni în Iulie acolo spre a conferi cu contele Goluchowski.

Alegerea de viceşpan al comitatului Făgăraş se face în adunarea municipală ce se ţine azi în 25 Mai. Candidatul Românilor este protonotarul comitatens Alexandru Belle.

Scire artistică. În curēnd un cerc de diletanţi români vor da sub îngrijirea d-lui Z. Bărsan o reprezentaţie teatrală, în sala cea mare a Redutei din localitate. Se vor juca piesele: »Sacrificiul« dramă într'un act de Roberto Bracco, şi »Necinstiţii« dramă în trei acte de Girolamo Rovette. În numerele viitoare vom da amănunte.

Punerea pietrii fundamentale la capela dela Isvor. Cu mare solemnitate s'a pus Lună în 15 Mai n. — scrie »Drapelul« — piatra fundamentală a capelei, ce se va zidi la Isvorul tāmăduitor dela Bocşa. La acest act solemn a luat parte mare mulţime de pelerinii din întreg comitatul Carasşeverinului. Serviciul divin a fost celebrat de Prea On. dn protopresbiter Maxim Popoviciu dela Bocşa, reprezentantul P. S. Sale episcopului Nicolae Popea, cu asistenţa domnilor preoţi: Nicolae Meda din Valeadieni, Constantin Păuşen din Ocna-fer, Petru Ieremia din Călnic, Coriolan Zuiac din Vasiova, Iancu Işfan Stan din Bocşa-română, Ioan Pincu din Rafna şi monachul Macarie Guşcă. În piatra fundamentală a fost zidit un document, în care se descrie înfiinţarea acestei capele. Capela e dedicată sfântului proroc Ilie. Locul pentru capelă, precum şi fondul de zidire, în sumă de 2200 coróne, a fost dăruit de evlaviosul locuitor Nicolae Drăgălina, acum decedat. Zidirea bisericeii (capelei) dela Isvor costă 5957 cor. 57 bani, în care sumă nu e însă socotit preţul cărămizilor şi petrilor necesare, pe cari le-au pus la dispoziţie curatorii capelei. Documentul din pétra fundamentală relevéză şi meritele mari, ce şi-le-a câştigat monachul Macarie Guşcă, care a ostenit fórte mult pentru zidirea capelei. Décă zidirea va fi gata până la sf. Ilie, va avé loc în ziua de sf. Ilie inaugurarea solemnă a capelei.

Rănirea împărătesei Germaniei. Din Wiesbaden se anunţă, că împărătesa s'a rănit cândēnd de pe o scară, în spirală. Rana e mai gravă decât se credea. Lovindu-se la tēmplă de un fier, s'a rănit o arteră şi s'a produs o emoragie abundentă. După »Berliner Tageblatt« împărătesa şi-a scrintit şi un picior, unde şi-a făcut şi o rană.

Avis. Domnilor acţionari ai institutului de credit şi economii »Economul« în Cluşi, li-se atrage prin acesta atenţiunea, că termenul de opţiune la acţiunile emisiunei a treia espiră — conform prospecţului — la 1 Iunie n. 1905, după care termen acţiunile rămase neopţate se vor vinde cu preţ urcat. — Direcţiunea.

Nou institut de credit şi economii romānesc. Mai mulţi bărbaţi fruntaşi romāni din Deva, Brad, Orăştie, Hunedóra, Băiţa, Romoşel şi Romos au publicat un apel, prin care aduc la cunoscinţa publicului şi mai ales a celor interesaţi, că află de bine a întemeia în Deva un institut industrial economic şi de credit pe acţiuni, sub firma »Industria«. Capitalul social 300,000 cor. împărţit în 1000 acţii a 100 cor. Noul institut va avé în vedere nu numai operaţiuni financiare, ci şi probleme social economice. Noul institut: va primi depuneri spre fructificare, va da credite personale pe cambii său obligaţiuni cu caventi, va da său mijloci împrumuturi de bucate, produse, vite; va mijloci împrumuturi pe avere întabulată, etc. Institutul se va întemeia pe timp de 100 ani. Subscrierile de acţii se fac cel mult până la 15 Iulie 1905. La subscriere se plătesc 2 cor. taxă de înscriere şi spese de fondare şi 10% din capital. (10 cor. de fie-care acţie.) Rata a două 10 cor. (în 30 zile), rata a treia în alte 30 zile. Ratele se trimit la Deva la adresa d-lui Nicolae Igna cassarul reuniunei II de înmormēntare din Deva. Apeluri şi prospecte cu liste de înscriere, precum şi ori-ce desluşiri, se dau la membrul fondator d-l August A. Nicórá, Deva.

Un procuror sinucigaş. Procurorul pe lângă fie-care tribunal este acela, care ur-

pentru d-vóstré! Dér tóte vorbele d-tale mă rănesc.

— Ce caraghios esci! Décă injur eu pe Francesi, ce ai d-ta cu ei? Ia exemplu de la d. Itic, arendaşul meu; îl insult, îl fac jidan, îl trag de perciuni... şi el tace!

— Bine, bine, ăla e sclav! Ala pentru o copeică ar vinde şi pe tată-său!

— Ei bine, acum haide la masă. Liniştesce-te şi pace...

Sampuni se şterse de lacrimi, se pudră din nou şi plecă cu Camişeff în sufragerie (odaia de mâncare). Primul fel de mâncare îl mănca în linişte. La al doilea începe aceeaşi istorie, şi așa mai departe suferințele lui Sampuni nu mai au sfirşit.

(„Univ.“)

Cei mai excelenţi profesori şi medici îl recomandă ca remediu cu efect

contra morburilor de plumani, afecţiunilor organelor de respiraţie, precum: bronchită cronică, tusă convulsivă, şi mai ales este recomandat după influenţă. — Sirolinul promovéză apetitul şi face să crească greutatea corpului, depărtéză tusa şi flegmă şi face să încetéză asudarea de nopte. — Din cauza mirosului şi gustului său plăcut este luat cu plăcere şi de copii. În farmacii se capetă în sticle de 4 cor. Să fim atenţi, ca fie-care sticlă să fie provédută cu firma de mai jos

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Sviţera).

Sirolin

mărește pe făcătorii de rele, îi acuză și cere dela tribunal să fie pedepsiți. Oricine poate vedea aici, că dela procuror se cere să fie un bărbat, căruia în viața lui privată și publică se nu i-se potă aduce nici o ocară. Cu un cuvânt trebuie să aibă purtarea cea mai bună. Despre procurorul din Oradea-mare Géza Nagy nu se poate dice că ar fi avut purtări bune. Era jucător de cărți și perdea mereu. Și din banii publici, ce îi erau incredințați, a furat mai multe mii și când nu i-a putut pune înderăt și era amenințat ca el, acuator public, să ajungă acusat și aruncat în temniță, — și-a tras un glonț de revolver și a murit lăsându-și tinera soție veduvă și copilul orfană. Cât a cheltuit din banii publici, nu se știe încă. Unii dice că vre-o 40.000 corone, alții 200.000 cor. — Din pilda acestui procuror sinucigaș se vede, că deșteptăciunea singură nu e de ajuns, ci trebuie să aibă omul și cinste și să știe a-și stăpâni patimile. Nagy Géza a fost om deștept. Scia să vorbească bine și să scrie. Din vicenotar la tribunalul din Budapesta a fost numit la 1892 vice-procuror la Pécs, fiind-că a ținut un toast frumos în sănătatea ministrului de justiție Szilágyi. Se ducea la tribunal de-adreptul dela birt și după beție de o noapte întrăgă a ținut la Pécs un requisitor de 2 ciasuri contra ucigașului George Berdin, care a și fost condamnat la morțe.

Maialul școlii rom. gr. or. din Zernesci se va ține — după cum ni-se scrie — Duminecă în 15 (28) i. c. sub »Măgură«. La cas de timp nefavorabil în Dumineca următoare. La maial va cânta vrednică orchestră a Românilor din Tohanul-vechiu, precum și un taraf de lăutari din Ploiesci.

Grindină pe la Sibiu. Eri, Mercuri, pa la amădi a început în Sibiu o ploie, care însă în scurt timp s'a schimbat în povoi și grindină de mărimea ouălor de pasere. Timp de cinci minute a căzut din greu grindina acăsta, care după pauze de câte-va minute s'a repetat de vr'o patru ori, în urmă cu ghiață mai măruntă.

O biserică trăsniată. — Furtună mare. O telegramă din Esseg anunță, că la Neubanovic trăsnetul a căzut asupra bisericii evanghelice de acolo. Turnul bisericii s'a dărâmat. Gróznica furtună ce a bătuit acolo, a produs pagube enorme câmpurilor. Locuitorii orașului Mitrovici, care a fost inundat, au fugit.

Bandele grecesci din Macedonia și protestul Puterilor. Se telegrafiază din Constantinopol, că bandele grecesci din Macedonia se înmulțesc continuu. Patru bande grecesci au debarcat în peninsula Chalkidika, ducându-se în sangeacul Serres. Luptele bandelor grecesci cu trupele turcesci și cu bandele bulgare devin tot mai crâncene, cu mulți răniți. În apropiere de Miausta, comitagii bulgari au asasinat pe un patriarhist. Apoi desgropând cadavrul din cimenterul grec, l'au tăiat în bucăți. Grecii au alergat și au ucis 5 bulgari, băgând cadavrele lor în par. Luptele crâncene continuă.

Țiarul »Wossische Zeitung« spune, că puterile n'au înmănat încă guvernului grecesc protestul pentru formarea bandelor grecesci cari năvălesc în Macedonia, dér înmânarea acestuia se va face în curând.

În protest se susține, că e dovedit faptul și se invită guvernul grecesc se ia măsuri.

Tramvaiu electric pe șine în Sibiu. Ministrul de comerț a dat concesiune pentru a se face în Sibiu tramvaiu electric pe șine, pe distanța dela gară până în Dumbrava-mică. Tramvaiul are să fie dat circulațiunii în 9 Noemvrie a. c.

În Feldóra bătute epidemic între rimători orbanți. A fost interdișă ori-ce exportare a rimătorilor din acăsta comună.

Teatru românesc în Brașov. Tinerii industriași și comercianți români din Brașov aranjază Sâmbătă seara în sala dela Redută o mare reprezentațiune teatrală împreună cu dans. Se va juca piesa teatrală »Hoții« de Schiller, tragedie în 5 acte. Între acte cât și la dans va cânta muzica militară din Brașov. Amănunte cu privire la prețul de intrare se pot vedea pe afișele lipite în colțul străzilor. Din venitul curat jumătate e destinat pentru »Fondul de teatru român« și jumătate pentru alte scopuri. Atragem atențiunea publicului nostru doritor de teatru asupra reprezentațiunii tinerilor noștri industriași și comercianți.

Stîrpirea gândacilor de Maiu. Magistratul orașului ne trimite spre publicare următoarele: În sensul art. de lege XII din anul 1894 și a ordinațiunii referitoare la stîrpirea gândacilor și omidelor strică-

cióse, fie-care proprietar — în cazul când gândacii de Maiu se ivesc în mase mari — este obligat ași curăți de insecte pomii și tufișurile ce-i are în intravilane, în maiere, în grădinele de pom și în cele de pe lângă case și a prăpădi gândacii de Maiu. Acăsta mai bine și mai cu succes se face în orele de dimineță, fiind-că gândacii de Maiu din cauza rēcelii de nopte sunt amorțiți și scuturând pomii, pică forțe ușor jos, de unde se pot stringe și prăpădi. Cu deosebită atențiune trebuie îngrijii pomii ce stau izolați, precum și cei ce se află pe marginea plantațiunilor, fiind-că gândacii de Maiu tocmai pe asemenea pomi se aședă cu predilectiune. E de recomandat, ca gândacii de Maiu strinși să se arunce într'un ciubar pe jumătate umplut cu apă, de unde apoi ușor se pot strivi și îngropa. Gândacii de Maiu, adunați în cantități mai mari, se pot folosi și la valora ca gunoii artificiali foarte bun, amestecându-se cu rămășițe de gunoii cu pământ și cu var nestins. În fine se observă, că pentru fie-care litră de gândaci se va plăti din partea grădinarului orașenesc 2 filleri. Acăstia sunt a se trimite grădinarului orașenesc în toate zilele dela 5 până la 6 ore după amădi.

Petrecere de vară. Corul bisericii române din Brașovul-vechiu își va ține obișnuita petrecere de vară Duminecă în 15 Maiu v. (28 Maiu n.) a. c. în Stejeriș. În cas, că în Duminecă aceea ar ploua, atunci petrecerea se amână până în Dumineca din 12 (25) Iunie a. c. (după Rosalii). În pădure va cânta muzica militară. Plecarea va fi la orele 12 din zi dela școla rom. gr. or. din Brașovul-vechiu.

700.000 morți de ciumă în India. În camera englesă secretarul de stat pentru India comunică, cum-că numărul morților de ciumă în India, dela 1 Ianuarie până la 1 Aprilie, se urcă la 471.744. În luna lui Aprilie au murit de ciumă peste 216 mii.

Explosiune teribilă. În tunelul Bosruckt, care se construiesc pe noua linie ferată Viena-Triest, s'a întâmplat o teribilă explozie de gaz. Sunt temeri că șepțespredece lucrători ar fi murit. Gazul împedecă lucrările de salvare.

Cercul Schmidt. La reprezentațiunea de eri seara, care a succes în toate privințele bine, a avut loc lupta între atleții cu renume european Ioan Wassiljof (rus din Caucasia) și John Beling (engles). Lupta a durat aproape 30 minute cu pauze de câte o minută la fie-care 10 minute. După o luptă îndirjită, urmărită cu mare agitațiune de către publicul present, i-a succedat atletului rus să învingă pe Beling, ținându-l timp de mai multe secunde pe spate la pământ. Astădi se luptă atleții Iankofsky (polon) cu Specht (viens).

Fetele îmbătrânite dobândesc înfățișare tinerescă și frescă, decă se cultivă cu renumitul lapte de castraveți veritabil engl. al lui Balașa. Acest cosmetic incomparabil depărtedă după câte-va zile din față încrețiturile, pistrui, sgrăbunțe și pete de ficat și împrumută feței un teint fin și frumos. O sticlă 3 cor. Se capedă în fie-care farmacie Trimite cu posta (Balașa, farmacist Budapest. Erzsébetfalva.) A se feri de imitații.

Dela despărț. I. (Brașov) al »Asociațiunii«.

Comitetul desp. I (Brașov) al Asociațiunii a organizat Duminecă în 8/21 Maiu o nouă agentură în Vulcan și a predat în administrațiunea ei o bibliotecă ambulăntă. Anume Vulcanul fiind ceya mai la o parte, Români din acăsta comună trăiau prea izolați de centru și putem dice străini de mișcările noastre culturale și sociale. Prin organizarea agenturii însă sunt luați și ei în organismul »Asociațiunii«, se vor bucura și ei de beneficiile, ce ofere acăsta binefăcătoare instituțiune poporului nostru, și se va stabili contactul cu centrul.

Că omenii doriau lucrul acesta, e dovedita cea mai bună, că biserica era tixită de popor, tineri, bătrâni, ascultau cu mare interes vorbele frumoșe, ce li s'au adresat din partea trimișilor Despărțământului, și n'au întârziat mulți dintre ei a-se înscrie în șirul membrilor »Asociațiunii«. S'au înscriș cu totul 2 membrii ordinari: Ioan Debu, paroch, și Leonte Roman, precum și membrii ajutători: Ioan Rădoi, învăț. pens., Ioan Rășnovean, Nicolae Vlădărean, George Rășnovean jun., George Clineu,

Ioan Dinu, George Stănilă, Ioan Rădoi, și Nicolae Țintea.

Agentura s'a constituit în chipul următor: preș. I. Debu, secr. bibliot. L. Roman, cassar G. Tătaru, controlor I. Rășnovean, ér membru în comitet N. Vlădărean.

Din parte-ne dorim, ca nou înființata agentură să prospereze pentru binele poporului din Vulcan.

Despărțământul Clușiu al »Asociațiunii«.

— Maiu 1905.

Onorată Redacțiune! În 21 i. c. s'a ținut adunarea de cerc a despărțământului Clușiu al »Asociațiunii« în comuna Feleac. Tot atunci a fost și adunarea învățătorilor uniți din protopopiatul Clușului. În legătură cu adunarea despărțământului »Asociațiunii« s'a deschis și o expozițiune de lucruri de mână femeiesci, industrie în lemn și particular vióre și jurguri făcute în Feleac și obiecte istorice referitoare la vladicia din Feleac, între altele 2 prapori din secolul XVIII zugrăviți în Feleac, un evanghelier din secolul XV cu table în relief lucrate în argint, și reproducțiunile bisericii istorice din comună, edificată în curat stil gotic sub regele Matia. S'a mai expus din partea despărțământului Clușiu un plug și o cósă moderne, apoi tablouri de părete antialcoolice, o cutie de doftorii și o bibliotecă poporală în 131 esemplare dăruite agenturii Feleac și în urmă »albumul artistic« făcut de d-l Demetriu Coșca.

Atât adunările, cât și expoziția au reușit foarte bine, fiind de față popor din Feleac și împrejurime în număr de peste o mie. S'a remarcat însă lipsa universitarilor români din Clușiu, cari abia s'au înfățișat în număr de șepțe (!!). La adunarea învățătorilor punctul cel mai remarcabil a fost disertațiunea d-lui Ioachim Pop despre educațiunea copiilor.

La adunarea despărțământului condusă de directorul Dr. Amos Frâncu au fost obiecte mai de sémă:

1) Primirea dării de sémă și a planului de lucrare, care sperăm că se vor reproduce cel puțin în parte și în »Gazeta Transilvaniei«.

2) Conferențele populare ținute de următorii domni Dr. Elie Dăianu: Contra beției. Vasile Ranta Buticescu: Sădiți pomii! Teodor Ciorlea: Despre crutare. Dr. Victor Porușiu: Despre testament. Medic. Silviu Brândieș: Cutia de doftorii a Asociațiunii (Primul ajutor). Nicolae Gogan: Plugul schimbător și cósă de bucate.

Conferențele au fost toate foarte gustate de popor.

3) S'a distribuit premiile de 50 corone, apoi cărți și tablouri între exponenți, cari au arătat lucruri de totă frumsețea.

4) S'a mulțumit parochului On. domn Gavril Pop, ficei sale d-nei ved. Man și d-șorelor Podbă pentru aranjarea expoziției.

Cu acăsta ocaziune a fost și un banchet care asemenea a reușit, rostindu-se toastele obișnuite, ér cătră seară s'a înocins o horă mare la care a luat parte mulțime de popor.

La toate serbările a asistat fisolgăbierul cercului d-l Hanko Veres Károly împreună cu un pretor, un scriitor, notarul și ajutoarele lui și 4 geodarmi cu medicul de cerc pe d'asupra. Toți acestia însă au observat o atitudine obiectivă, după ce s'au convins din propria intuiție, că alarma dată de foile din Clușiu era total neîntemeiată.

Cu toate acestea presa din Clușiu nu s'a lăsat de obiceiul de a debita însanități și neadevăruri pe socotela nevinovăției noastre mișcări culturale. Ca probă de gust vă trimitem țiarul »Kolozsvari friss Ujság«, care și el ca și celelalte gazete de aceeași categorie inventedă din bun senin convecțiile secrete și telegrame trimise la Maj. Sa contra adresei coaliției

din dietă (!) *Risum teneatis amici!* (Să nu bufniți în risete!)

Observatorul.

*

Darea de sémă

a comitetului despărțământului Clușiu către adunarea de cerc din Feleac 21 Maiu 1905.

Onorată adunare!

Comitetul despărțământului Clușiu al Asociațiunii are cinstea de a vă face următoarea: Dare de sémă (raport) despre lucrarea săvârșită de la adunarea din 9 Octomvrie n. 1904 încóce.

Comitetul d-vóstré s'a vedut pus în fața grelei ținte de a răspândi lumina învățăturii și dragostea pentru sciință la aproape 70.000 de Români, în mare parte lipsiți de carte și băntuții de rele.

Afară de acăsta comitetul a simțit, că are chemare de a îndrepta spre popor și luminarea lui pe tinerii români ce învață la școlile înalte din Clușiu.

Având noi 84 cor. 72 b., în numerar pentru a urmări aceste scopuri ale noastre și făcându-se în trecut abia câteva neînsemnate începuturi pentru cercul nostru, comitetul a căutat să câștige pentru despărțământ ajutoarele de lipsă și să întocmescă un plan de lucrare pentru viitor.

I. *Mijloce.* S'au făcut pașii de lipsă pentru-ca băncile noastre să dea ajutoare pentru luminarea poporului, și cu mulțămire însemnă, că banca »Economul« din Clușiu n'ă dat pentru trebuințele despărțământului 200 cor. și spre împărțire de cărți la școlii 72 cor. Afară de acăsta mai mulți prieteni ai înaintării poporului ne-au trimis sume mai mari și mai mici pentru scopurile noastre, ér d-l protopop Dr. E. Dăianu ne-a dat un șir de chipuri de părete împotriva beției spre împărțire, și directorul nostru o bibliotecă. În urmă am făcut înocări, pentru-ca în biserici să se pună discuri închise pentru scopurile despărțământului și până acuma ni s'a făgăduit din partea d-lui protopop din Coșocna Ioan Hațegan.

II. *Plan de lucrare.* Comitetul a întocmit un plan de lucrare după legile Asociațiunii, care prin acăsta vi-l înfățișem și d-vóstré.

Lucrări în scris. 1) În urma acestui plan comitetul a stăruit pe lângă tinerii de la școlile înalte, să lucreze scrieri prin care să se lătescă sciințele între Români și, spre lauda tinerimii putem să vă vestim, că ni s'au înaintat douăzeci de lucrări cari au fost date spre cercetare la pricepători și cari după vrednicie vor fi și tipărite. Numele tinerilor muncitori și al lucrătorilor se poate vedea în lista alăturată la acăsta dare de sémă.

2. *Biblioteca despărțământului.* 2. Mai departe comitetul a urzit scóterea de sub tipar a unui șir de cărțile pentru popor sub numirea de: »Biblioteca despărțământului Clușiu« și ca număr întâiu a lăsat să se tipărescă chiar planul de lucrare, care s'a pomenit mai sus, pentru-ca toți omenii noștri de bine să vadă, cum credem noi, că s'ar pute îndrepta sórtea țeranilor, și să lucreze atât în mijlocul poporului, cât și la mai marii noștri în accest înțeles, ér ca al doilea număr am hotărît să iasă de sub tipar chipurile și o mică descriere a bisericii din Feleac, vrednică de a fi pomenită.

3. *Agenturi și bibliotecă populare.* 3. Comitetul nostru a căutat să afle starea agenturilor și bibliotecilor de la Feneș și Aghires. Putem să vă vestim, că la Feneș biblioteca e foarte gustată și s'a închiriat și o casă pentru cetit, ér noi am căutat să punem la cale deocamdată agenturi în Cluș, Feleac, Coșocna, Gilău și Mărișel, cumpărând pentru cele 4 din urmă câte o bibliotecă din cărți potrivite, pe când la Clușiu s'a lăsat o bibliotecă dăruită de directorul nostru.

Tot odată vă aducem la cunoștință, că am cumpărat 50 de cărțile din »Cărțile sâtenului rămân«, pentru-ca să se împartă între țeranii noștri acum în Feleac.

4. *Expozițiuni.* 4. Comitetul a rugat pe d-l president al agenturii Feleac să pună la cale o mică expoziție de lucruri de mână în Feleac și a hotărît să împărtășească ca premii 30 corone. Afară de acăsta noi am stăruit în toate părțile, pentru-ca ai noștri să ia parte cât mai mare la expoziția, ce se va face în vară la Sibiu. În legătură vă împărtășim, că comitetul nostru îngrozit de numărul nesciutorilor de carte în accest ținut, a hotărît să premieze un abecedar și să facă cursuri de iarnă pentru creștinii, cari n'au umblat la școlă, și că s'a pus în conțelegere cu domni protopopi din ținut pentru împărțirea banilor dați de »Economul« pentru cărți de școlă.

Prelegeri pentru popor. 5. Noi am mai stăruit, ca la adunarea de față să se țină cât mai multe prelegeri la înțelesul poporului, să se arate cutia de doftorii și legături, ce am dăruit-o agenturei Feleac și dorim s'o împărțim în toate satele, și câteva mașini agricole potrivite. Astfel ni-au pus în vedere următorii domni, că o să vorbescă:

Dr. Elie Dăianu, Teodor Ciortea, Vasile Ranta, Dr. Victor Poruțiu, Silviu Brânzeu și Nicolae Gogan.

III. **Socoteli.** În legătură vă prezentăm încheierea socotelilor, bugetul și lista membrilor.

În urma tuturor acestora ne simțim îndatorați a vă face următoarele propuneri:

1) Adunarea de cerc să primescă darea de sémă a comitetului, încheierea socotelilor și bugetul anual;

2) să aprobe planul de lucrare întocmit prin comitet și să-l înainteze și din partea sa, cu rugarea către comitetul central și adunarea generală a „Asociațiunii“, ca să primescă cererile și propunerile comitetului nostru;

3) să propună comitetului central, ca să acorde conform § 40 din statute 20% pentru despărțământ;

5) Să distribue premiile puse pentru lucru lucruri de mână și cărțile aduse pentru acest scop.

5) să mulțămescă tuturor, cari au făcut daruri pentru despărțământul nostru.

Dat în ședința comitetului despărțământului Clușiu al „Asociațiunii“, ținută la 14 Maiu 1905.

Dr. Frâncu,
director.

N. Căciulă,
notar.

Ce să facem?

Plan de lucrare întocmit pentru despărțământul Clușiu al „Asociațiunii“ prin Dr. Amos Frâncu, directorul despărțământului.

Sfânta noastră credință ne îndreptă spre lumină și adevăr.

Acți trebuie să tindă din răspuțeri poporul românesc, decât să se-și îndeplinescă rostul în această lume.

Prin sörte pus la granițele răsărite-ne ale lumii civilizate, el are chemarea de a învătă tot ce-i vine bun și înălțător de la apus și a-l împărțai altora în răsărit.

Vorbind o limbă de o dulcătă fără păreche, înțelăsă apröpe pretutindena în orientul Europei, Românul are înclinări puternice pentru poezie, artă și știință. Intrunind elemente trainice pentru a desvolta agricultura, industria și comerțul, el a rēmas cioban, vânător, dēr mai ales soldat neîntrecut. Pătruns de puternice sentimente de drept, etice și religiöse, înzestrat cu un spirit fin de observație și reproducere, el este căutat ca prietin, temut ca dușman, oțelit prin vremuri și hotărît la fapte. Îndirjit pentru bunul, obiceiul și graiul său, legea, tradiția și libertatea sa, dēr respectuos pentru töte la alte popöre, Românul vrē să primescă și pöte să pörte luminile științei și învătăturile adevărului.

Pentru a desăvirși lucrarea poporului nostru în acest înțeles, înaintașii noștri încălđiți de focul iubirii sfinte de nēm au întemeiat „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“.

Acest aședământ măreț, biserică ne este nouă, care ne vestesce luminarea prin carte și învătătură și ridicarea bunăstării noastre întru fericirea vremelnică.

Acest aședământ cu dragoste ne cuprinde în brațele sale pe toți Românii din această patrie străveche și un braț al lui se întinde și peste ținutul Clușului, unde când chrisovul tace, piatra face mărturie despre înăirea numelui românesc în trecut.

Trecutul e al istoriei. Și ori-cât ne-ar pune pe grijă starea de față a elementului nostru în acest ținut rēmas de avēntul Românilor din alte părți, viitorul și aici zace în mâinile noastre, decât ne vom pătrunde de ținuta la care trebuie să ajungem!

Ținta lucrării trebuie să fie:

A) Ridicarea nivelului poporului grupat în două orașe și în trei cercuri ale comit Cojocna și a tinerimii române de la universitatea din Clușiu, ca viitoare conducătoare a „Asociațiunii“, și stabilirea unui contact organic între conducătorii firesei și țeranii români de la sate.

B) Dată fiind decadența socială, morală și materială, ce se arată în mijlocul poporului din acest despărțământ, și constatată fiind apatia tinerimii față cu probleme, cari privesc întreg poporul, și înșiră-narea ce se lătesce între țeranii și fruntașii lui, îndreptarea acestei situațiuni se pöte ajunge numai prin cunoscerea exactă a cauzelor disoluțiunii, care voim s'o înlăturăm.

Unele din cauzele principale, cari se pot tracta în cadrele „Asociațiunii“, sunt următoarele:

I. **Condițiunile de traiu** neigienice mai ales în privința hranei, casei de locuit și a grijei sănătății.

II. **Nesciința** rēmasă din timpul iobăgiei, care se pronunță mai ales în analfabetism (în unele părți peste 90%), credințe deșarte ca pedeci ale muncii, desorientarea în afaceri de drept, necunoscerea trecutului și lipsa de aspirațiuni pentru viitor, stricarea graiului și portului strămoșesc, pierderea cântecilor și gustului artistic moștenite și lipsa unei literaturi populare.

III. **Mizeria**, care urmēză mai ales din:

a) réua economie, care nu ține sémă nici de cele mai elementare reforme, nu ia în sémă rezultatele comasării, depărta-rea geografică de la orașe, deosebiri în-tre configurațiuni muntöse și câmpene, necesitatea economiei de vite și a sporiei și schimbării nutețelor, lipsa grădinilor de legume și de pomi și folosul stupăritului;

b) nelucrarea iarna;

c) lipsa de instrumente moderne agricole și nelucrarea conformă a pământului;

d) lipsa spiritului de asociare și de organizare;

e) încheierea afacerilor cu mijlocitori în loc de consumenți;

f) procese țărănesci fără rost;

g) exploatarea prin scribi și semidocti;

h) lux în viață și la înmormēntări;

i) îndatorirea neproductivă la mai multe bănci consecutiv, și cămătăria fără suflet;

k) părăsirea portului original țărănesc și înlocuirea lui cu fabricate fără preț;

l) lățirea crimelor;

m) pagubele dese de foc;

n) lipsa de instituțiuni filantropice (orfani, bătrani, cerșitori, orbi, surdo-muți);

o) lipsa unei industrii pentru prelucrarea produselor agricole și în legătură cu agricultura țărănescă și lipsa unui comerț pentru valorisarea produselor agricole și a industriei de casă.

IV. **Demoralisarea** masselor:

a) prin alcool;

b) prin concubinate;

c) prin böle infectiöse.

V. **Slăbirea clasei intelectuale** și a curentului cultural în mijlocul poporului nostru.

VI. **O fatală neîncredere** între conducerea firească și popor.

C) Combaterea acestei decadențe se pöte încerca prin o viuă și continuă propagandă făcută:

a) cu graiu viu prin conferențe publice, predici și căzani;

b) în scris prin bibliotecă populare stabile ori ambulante, lățire de diare și tablouri potrivite;

c) prin pilda vie a conducătorilor poporului, mai ales a preoților și învătătorilor;

d) prin instituții create pe base sociale;

e) prin premii pentru lucrători și lucrări vrednice;

f) prin sprijinirea conștientă a instituțiilor existente ale poporului.

(Va urma.)

Conferențele învățătorești din tractul Oraștiei.

Stimate d-le Redactor!

Bine-voiți a publica în prețuita d-vöstră föie „Gazeta Transilvaniei“ acest mic raport despre ședințele și concludsiunile conferințelor noastre învățătorești din tractul gr. or. al Oraștiei, ținute la 21 și 22 Aprilie a. c. în școala română din Oraștie.

Aceste conferențe în sensul ordinului consistorial din Sibiu nr. 3102 ex. 1905 șc. s'a condus și presidiat de Rvdssm. domn protopresbiter V. Domșa, care după serviciul divin în biserică și parastas pentru decedații binefăcători fondatori ai școlilor și membrii reposați ai conferinței,

sosind în edificiul școlar a deschis ședința prin un cuvēt călduros, accentuând în liniamente misiunea conferințelor și în deosebi apelând la conferențarii de a-se pune un preț mai mare pe organizarea de școli economice model în töte comunele, spre a ajuta și cu folöse reale pe țeranii români și a scăpa de invasiunile bulgarilor cari vin priu Ardeal și Ungaria în fiecare an, ducēnd de aici mulțime de bani în țera lor după produsele ce le cultivă, deși în mod nu atât de rațional, precum învătă revistele nostre economice a se cultiva.

La apelul nominal s'a constatat, dintre 59 membrii: prezenți 43, absenți și participând la alte conferențe 16 membrii. — Onorațorii au asistat mai la töte ședințele: Domnul insp. reg. al com. Hunedóra Réty Lajos, parochul Ioan Popovici din Gelmar, D. Iarca, redactor intern la „Bunul Econom“, Eft. Costescu, paroch în Böiu, Ioan Fleșeriu și L. Fleșeriu, pedagogi, Nicolae Pranga, comptabil, Damian, Andrei, G. Necșa, Haneșiu și pär. Romosan. Notarii ai ședințelor s'au ales: Ioachim Cerbicean și Ioan Frâncu, érbărbați de încredere și verificători: Ioan Fleșeriu și I. Branga.

Presentând d-l comisar cele 7 teme elaborate de membrii conferențarii, conform circularului dat de Ven. Consistor, s'au predat la 7 comisuni spre opinie și raportare, asemenea se mai alese o comisiune de trei pentru statorirea programului conferinței viitoare.

La ședința a II-a domnul inspector școlar Réty își exprimă sentimentul salutar, că dorește a fi privit de învățători ca un tovarăș sincer de muncă, avēnd în vedere progresul cultural omnilateral fără deosebire de naționalitate și confesiune.

Punēndu-se la ordine prelegerea: „O poveste pentru anul I. de școlă“, intrate fiind 2 teme în această cauză, la propunerea membrului Porfiriu Nicöră se cetesce mai întâiu recensiunea, apoi lucrarea prelegătorului Staneasa, care deși n'a fost predată înaintea elevilor, fü declarată de deplin succésă.

Urmând apoi prelegerea practică „Cunoscerea și calcularea suprafețelor“, la propunerea comisuni se predă de către d-l învățător Petruțescu, care fiind supusă observărilor și criticei, se declară de nesuccésă.

Punēndu-se la ordine prelegerea practică: „Globul pământului“ etc. predată de învățătorul Lazar Stoica, nefiind comisuni-a censurătoare gata cu recensiunea, se amână pe proxima ședință, astfel la 22/IV fü această temă după mai multe observări exprimate în ședința declarată pe deplin succésă. Venind la rēnd tema: „Modul său procedura cea mai corēspundătoare de a-și însuși elevii temeinic scrierea și cetirea“, de autorul Sabin Safta, care o desvolta cu deplină cunoscință și studiu, fü primit metoda de analitic, sintetic, declarându-se tema de deplin succésă și autorului i-se votēză mulțămită protocolară.

Recomandând d-l insp. Réty metoda phonomimică și a lui Gabel, făcēnd și explicări din ce constă și ce avantaje reale dau, afacerea s'a predat unei comisuni spre studiere, care să raporteze în merit la proxima conferință.

(Va urma.)

Literatură.

A apărut din *Manualul de agricultură rațională*, de Dr. George Maior, vol. V Ippologia seu Zootechnia specială a calilor, 18 1/2 cöle de tipar cu 60 figurî întext. Costă 5 lei.

Vol. VI: Crescerea și präsirea porcilor, 10 cöle cu 35 figurî, costă 3 lei. Se află de vëndare la librăria W. Kraft Sibiu și la autor, București Str. Occident Nr. 18

Floricele din Bănat. Cântări populare și Motto-uri din compozițiunile d-lui I. Vidu și alții. Culese de N. Jugănar. Prețul 20 bani + porto postal. Se află de vëndare la librăria Ciurcu, Brașov.

ULTIME ȘIRI.

~~Păgăraș, 25 Maiu. În congregațiunea comitatului a avut loc ađi alegerea de vice-comite. A fost ales d-l Alexandru Belle.~~

București, 24 Maiu. Cetățenii capitalei în număr de mai multe mii s'au adunat aseră la örele 8 în piața Sf. George cu drapele și cu muzica militară, cu torțe și lampiöne pentru a face o manifestație din incidentul soluțiunei al conflictului româno-turcesc. Miile de manifestați s'au oprit în fața palatului regal, făcēnd ovațiuni regelui. Prin ordinul regelui s'au deschis porțile și manifestații au intrat în curtea palatului. Regele și Regina s'au arătat în balcon salutând și mulțămind cetățenilor. Entusiasmul era la culme, De la palat în sunetul marșului „Deșteptă-te Române“ mulțimea s'a dus la locuințele d-lor Cantacuzino, ministru președinte, general Lahovari, ministru de esterne și la legațiunea turcescă, făcēnd căldurose manifestațiuni.

București, 24 Maiu. În ședința de ađi a *Camerei* deputaților, d-l Ioan Brătianu deputat opoșional ocupându-se de conflictul româno-turc spune că sunt cestiuni naționale mai pe sus de partidele politice. Rögă pe ministrul de esterne Lahovari să dea declarațiuni formale. Ministrul de esterne face istoricul conflictului și espune felul cum a fost aplanat spre mulțămirea deplină a României.

În ședințele de ađi a *Senatului* d-l Dissescu ocupându-se de conflictul româno-turc, mulțumesce d-lui ministru Lahovari pentru declarațiunile făcute și arată, că meritul în acest grav conflict l'a avut Regele Carol. Senatul, în piciorle subliniēază cu tunete de aplause ultimele cuvinte ale d-lui Dissescu. Au mai vorbit dd. Sturdza, Tocilescu, esprimându-și amēndoi bucuria asupra isbāndei diplomatice a României. Dr. Leonte (macedonen) în numele Macedonenilor mulțumesce guvernului.

Roma, 24 Maiu. La sfirșitul ședinței de astă-seră a camerei a avut loc o nouă *demonstrațiune de simpatie pentru România*. Deputatul Romanu luă cuvēntul și spune:

— „România reese astăđi și mai iubită. Guvernul României trimițēnd ultimul Sultanului, îi puse termen pentru ziua de 10 Maiu.

„Astăđi chiar, diarul oficial al imperiului otoman publică o iradea prin care acordă Românilor locuitori în Macedonia dreptul ca să-și alēgă reprezentanți în consiliile administrative, și li-se dă pentru inspecțiunile în școle aceleași drepturi ca și celorlalte comunități nemusulmane. În sfirșit, ceea-ce e mult, deöre-ce consti-tue o cestiune înaltă de principiu, Sultanul recunösce prin iradea limba română în biserică și școle. Succesul cu care se închide conflictul României cu Turcia nu ar putē să fie mai complet. Lăsați-mē să observ colegi, că succesul acesta vine chiar astăđi, și în care se celebrēză cea mai mare sērbătoare națională română, în memoria independenței cucerite. *Sē dea Dumneđeu, ca nobilul popor român, fratele nostru, să ajungă tot mai fericit prin victoria civilizației contra barbariei.* (Aprobări vii.)

Președintele *Buona* spune că e vesel de această manifestațiune la care se asociază (bine! bravo!)

Ministrul de esterne *Tittoni* spune, că guvernul italian e förte fericit să se unescă la salutul ce se aduce amicei România. Guvernul român a trimis mulțumirile sale guvernului italian pentru partea luată de Italia în conflictul cu Turcia (vii aprobări).

Reuniunea

învățătorilor români uniți din Archidieceasă.

XXX.

De lângă Mureș, Maiu 1905.

Vorbind în articolul meu precedent despre bibliotecile despărțimintelor, trebuie să amintesc cu astă ocaziune, că înseși statutele reuniunii noastre prescriu înființarea și augmentarea bibliotecilor învățătoresci, atât în centru în Blășiș, cât și în despărțăminte.

Ș-ul 3 enumeră între mijlocele Reuniunii între altele: Pentru ajungerea scopului său Reuniunea se folosese de următoarele mijloce: „se va nisui, ca să se înființeze bibliotecă atât în centru, cât și în despărțămintele ei“.

Er la nr. XI „Despre agendele oficialilor despărțimintelor“ în § 24 lit. a) țice: „bibliotecarul îngrijește de buna conservare a bibliotecii“.

În §-ul 30 XIII despre oficialii superiori ai reuniunii și agendele lor lit. f) „bibliotecarul ține în ordine biblioteca și raportează despre starea“ ei, er între agendele adunării generale lit. i) țice: „bibliotecarul raportează despre starea bibliotecii.“ Între oficialii supremi ai reuniunii să numeră în § 30 și bibliotecarul.

După-ce în articolul precedent am vorbit despre starea bibliotecilor din despărțăminte, voiesc să constat cu astă ocaziune activitatea centralei și a adunărilor generale dezvoltată cu privire la înființarea unei bibliotecă a Reuniunii din centru.

Din procesele verbale ale adunării generale publicate în organul nostru „Fôia Școlastică“ nu se pôte constata altă activitate a adunărilor generale în interesul bibliotecii centrale, decât numai alegerea bibliotecarului central.

Anume adunarea generală ținută în Blășiș în 15 Nov. 1903 a ales în ședința sa a III-a la postul de bibliotecar pe d-l profesor Emil Sabo, întrunind densusul 18 voturi, er Nicolau Pop primind 4 voturi. Pe d-l Emil Sabo îl cunoșce totă învățătorimea ca pe un bărbat conșciențios și zelos, deci ne rugăm cu totă încrederea de densusul, ca în interesul înființării bibliotecii centrale să elaboreze un proiect, după cum îl pricepe densusul, și să-l așternă adunării generale dimpreună cu budgetul trebuincios. Sunt convinși, că adunarea va vota sumele necesare întru realizarea acestui scop prescriș și de statute și așteptat cu dor de la acei membrii, cari ar voi a-se folosi de cărți speciale din biblioteca centrală.

Mureșanul.

Mulțămintă publică.

După cum este bine cunoscut ou public cetitor, Stim. domn Ioan Vișu, proprietar în Sibiu, încă în 1899 întemeind o „fundațiune“, a dispus ca din venitele aceleia în tot anul 200 cor. să se deie curatorat. bis. gr. cat. din Făgăraș, spre a-se întrebuiința în țiaua Sf. George, — țiaua decedaților lui părinți — având a-se ține în acea ția parastas în biserică și eșire cu elevii de școlă în cimiteriul estern la mormântul părinților reșosați.

Ca și anii trecuți, țiaua de 6 Maiu l. c. (țiaua Sf. George) a fost o adevărată ția de bucurie pentru pruncii de școlă.

În amintita ția, după finirea serviciului dumnezeesc și după celebrarea parastasului în sfânta biserică, elevii de școlă sub conducerea învățătorului în sunetul muzicii și însoții de public au eșit afară în cimiterul estern la mormântul părinților reșosați. Aici s'a celebrat „prohodul“ cu solemnitate de către Rev. domn vicariu I. Macaveiș, s'a făcut prin învêt. o scurtă reamintire despre reșosații părinți, despre scumpul lor fiu și despre fundațiunea întemeiată, apoi s'au împărțit vestminte la 24 elevi și eleve șerace și articoli de mâncare la toți pruncii de școlă.

Subșcrișul învățător actual mă simt dator de a-i exprima în numele elevilor împărțaiți sincerile și devotatele mele mulțăminte pentru acest marimos dar, dorind ca Dumnezeu să-l țină încă la mulți ani în deplină sănătate, er exemplul d-sale se afle cât de mulți imitatori.

Andrei Ștroia,
învêt. gr. cat.

Un dușman periculos lucernei.

Sub acest titlu s'a publicat în jurnalul de agricultură practică din Paris, acest articol, pe care îl dau în resumat cu atât mai mult, cu cât această plantă leguminosă a început a-se introduce și de agricultorii mari ca și de cei mici în agricultura lor.

Lucerna cu timpul va pieri din cultură, din cauza unor plante graminee și a altor ierburii, cari o năpădesc prea mult și cari cresc mai repede și se înmulțesc, în paguba creșterii lucernei. Acest lucru se pôte vedé chiar din primul și al doilea an, din care causă cu greu mai pôte creșce lucerna pe acel loc 10 seu chiar mai mulți ani, ca altă dată.

Agricultorii practici, ca și omeții de sciință spun, că réul vine din cauza îngrășămintelor de natură animală seu chimică, cari fiind bogate în azot, ajută mult la creșcerea gramineelor. Din acest punct de vedere ca cel mai bun îngrășământ pentru lucernă, sfătuim a-se întrebuiința varul, acidul fosforic și potasa, care ajută fôrte mult creșcerea lucernei, în paguba altor plante graminee. Se șcie, că azotul, tôte leguminosele îl iau din atmosferă, prin ajutorul unor microbi ce se gășesc în micii umflături pe rădăcinile acestor plante. Din această causă lucerna n'are trebuința de îngrășăminte azotoșe, cum au alte plante; acest adevăr s'a constatat prin mai multe experiențe și s'a mai aflat, că îngrășămintele fosforo-potasioșe și calcaroșe, sunt cel mai bun mijloc de reținere a lucernei. Un dușman al lucernei mai este și dintele leului (taraxacum dens leonis), care din lipsă de hrană se prăpădesce.

Dér pe lângă îngrășămintele amintite mai sus, omul mai trebuie să vină în ajutorul lucernei și prin alte lucrări de întretinere, și aceste lucrări sunt plivitul tuturor buruienilor, ce se vor ivi în lucernărie, chiar de la început.

Nu trebuie lăsat timp acestor plante spre a ajunge la fructificare și însemnțare, fiind-că în acest cas este mai greu de a-le stîrpi. Plivirea se pôte face de copii și femei, er plantele plivite sunt o bună hrană pentru vacile de lapte, cari dau mai mult lapte.

Dintele leului din lucernărie se mai pôte stîrpi și prin pășcutul lucernei primăvara, în timp de mai mulți ani, de îndată ce lucerna începe să creșcă. Cu chipul acesta dintele leului, neputend creșce și rădăcinile neputându-i înflori, cu timpul se slăbesc și planta se prăpădesce. Dar pascend lucerna primăvara vitele cornute, ne lovim de un alt réu; se șcie că vitele bovine se pot, și chiar se umflă de lucernă, și în cazul acesta pot să móră, decât nu se vor lua măsurii de vindecare.

Din această causă, trebuie să ne servim de îngrășămintele amintite mai sus, cari fac mult bine lucernei în creșcerea ei, ca și plivitul. Acestea sunt două mijloce minunate spre a puté stîrpi cu totul planta graminee, numită dintele leului, ca și alte plante ce pot creșce fără să fie semănate (spontaneu) printre lucernă.

Acei dintre agricultorii, cari au o bucată de loc sămănată cu lucernă, decât vor să aibă o recoltă mai bună, ca calitate și cantitate, trebuie să plivescă tôte buruienile ce se vor ivi în lucernă. Decă nu putem întrebuiința îngrășămintele chimice, cel puțin să se întrebuiințeze plivitul, care se pôte face cu multă înlesnire de femei și copii, sciind că în cas contrariu, lucerna se va prăpădi.

V. S. Moga.

Reclamă fără rost.

Un cetitor al fôiei noastre ne trimite spre publicare următoarele observări binevoitoare:

On. Redacțiune! Am băgat de sémă, că unele din diarele noastre se lasă ademenite a face inconșcienț reclame în interesul unor instituțiuni nu numai ștrăine, ci de-adreptul ostile intereselor noastre naționale româneșci.

Un exemplu recent de natura această ne oferă ultimul nr. al unei foi româneșci politice din Orăștie, care în rubrica „Economie“ raportând asupra ultimei adunări generale a societății de asigurare „Assicurazioni Generali“ din Triest, face acesteia, sigur în necunoscință de causă, o reclamă, ce după părerea mea într'un țiar național româneșc n'are absolut nici un rost.

Între Români n'ar trebui făcut de loc propagandă pentru astfel de societăți, fiind-că și „Assicurazioni Generali“, cu considerabilele sale fonduri, adunate în mare parte și de la asigurații săi nemaghiari din această țără, s'a angajat și în serviciul unor tendințe politice urmărite și propagate de șoviniștii noștri, în timpul din urmă tot mai intensiv.

Este de ajuns să spun, că „Assicurazioni Generali“ din Triest e una dintre inițiatorii și fundatorii principali ai „Băncii de economisare și parcelare“ din Buda-pesta, asupra căreia organul băncilor române „Revista Economică“ din Sibiu a făcut chiar în ultimii săi doi numeri interesante destăinuirii, arătând cu dovești nerăsturnabile, că această întreprindere sub firma ce și-a ales-o și cu puterea capitalurilor de cari dispune, urmăreșce tocmai la noi în Transilvania scopuri politice.

Este deci cel puțin deplasat, ca diare româneșci să bată doba reclamei în favorul unor societăți ștrăine de noi și cari promovă, fie și numai indirect, scopuri ce nu se unesc cu interesele noastre.

Am ținut a face aceste câte-va observări fugitive nu pentru a da lecții aceluia, a căror bună credință nu o trag la îndoială; ci numai pentru a avertiza și celelalte diare ale noastre, să fie cu băgare de sémă când li-se trimit astfel de reclame spre publicare din partea unor persoane interesate.

z.

Procurarea taurilor.

Nu e tocmai de mult, de când se aflau destule sate mai șerace, cari nu aveau de loc tauri de prășilă, ci economii erau siliți în casuri de lipsă, ca să alerge în comunele vecine. Er decât totuși se afla câte o astfel de vită la câte un econom mai cu dare de mână, aceea nu întrunea mai de loc recerințele de lipsă pentru o astfel de vită.

În timpul din urmă, tôte satele au fost constrinșe, ca în înțelesul articolului de lege XII din anul 1894 să-și procure și tauri apți pentru prășilă. S'a convins adecă atât guvernul, cât și administrația satelor și comitatelor, că și cu privire la creșcerea vitelor se adevereșce proverbul: „Ce sameni, aceea răsare“. De aceea s'a hotărât, ca taurii de prășilă să fie visitați în tot anul de câte două-ori de anumite comisii economice cercuale.

Acestei hotăriri bune și înțelepte avem să mulțămim, că creșcerea acestor vite a luat în cei din urmă 10 ani un avânt așa de imbucurător. Astfel pe când la 1895 se aflau în totă țera numai 29,473 tauri, dintre cari fiecare trebuia să provédă câte 90 de vaci pe an, pe atunci la anul 1904 numărul aceluia s'a urcat la 42,186, venindu-se pe unul fie-care numai câte 60 de vaci de gonit.

Până acum ministrul de agricultură a făcut o înlesnire însemnată cu privire la procurarea taurilor și prin aceea, că comunelor mai șerace, cari s'au adresat către el, le-au dat tauri parte din ciardile statului cu un preț mai redus, parte le-a cumpărat el taurii de lipsă de pe la anumiți proprietari, er prețul aceluia a fost anticipat de oficiile de dare, cari apoi îl încasau în trei rate decursive de la co-

munele respective. Prețul taurilor cumpărați se stabilea de regulă de către inspectorii cerualii de vite.

Pentru ca comunele, cari și-au procurat astfel de tauri, să nu sufere daune, când ar peri aceia de ôre-care bôlă, administrația a ordonat, ca taurii comunali să se asigure la societatea de asigurare, care apoi în casurile de lipsă le despăgubese.

Mai înainte multe sate își procurau tauri, precum și alte vite de prășilă cu prețuri mari și nu întrunea recerințele de lipsă pentru prășilă. Astăzi însă nu se îngădue această! Astăzi fie-care vită de prășilă trebuie să fie provédută cu o adeverință în regulă, că întruneșce recerințele prescrișe de legea veterinară.

Sporirea din cale afară a numărului taurilor, a adus cu sine, ca ministrul de agricultură să nu mai dea comunelor tauri cu prețuri scăđute ca până acum, ci numai cu suma întreagă din valoarea aceluia. Prețul taurilor se va țixa deci și pe viitor, ca și până acum tot de către inspectorii cerualii de vite și prețul aceluia se va puté solvi de către comune tot în decurs de trei rate decursive.

Ștergerea acestui favor, cu privire la procurarea taurilor, precum și a celorlalte vite de prășilă, nu însemnă, că dór ministrul nu ar mai voi să ajute pe viitor comunele mai șerace, cari s'ar adresa lui. Nu! Ministrul a luat în budgetul său și pe anul acesta suma de 75.000 corône pentru ajutorarea comunelor mai șerace.

Favorul de până acum, dat comunelor pentru procurarea taurilor, se va întôrce pe viitor întru premiarea aceluia economii, cari vor ține și creșce cele mai bune și mai alese soiuri de vite. Spre scopul acesta ministrul de agricultură a luat în budget pe anul acesta suma de 150.000 de corône.

Premiile se vor împărți mai cu sémă între micii proprietari de vite, er marii proprietari vor primi diplome de recunoscință. Premii se vor acorda mai cu sémă pentru vite tinere: tăurenii și juninci. Cei dintăiu pot fi vânduți apoi după premiarea comunelor ca tauri de prășilă.

Pentru-ca taurii procurați de comune să fie pe deplin sănătoși, ministrul a ordonat, ca aceia să fie altoiți cu tuberculin, care-i scutesce de a fi atacați de oftică. Dér nu numai contra acestei bôle, ci chiar și asupra altora, veterinarii și inspectorii de vite au primit ordinațiuni deosebite, ca să fie cu cea mai mare băgare de sémă, deôre-ce un taur molipsit de ôre-care bôlă, o pôte lăți mai tare, ca o vacă, care într'un an dă nascere de regulă numai unui vițel.

Ce se ține de asigurarea taurilor procurați, ministrul îndatoreșce comunele, ca acelea să-i asigure fără amânare, er pe acelea, cari nu ar voi să-i asigureze, nu numai că le face răspundătoare pentru dauna causată prin perirea taurilor, ci le mai detrage pe viitor chiar și favorul la procurarea aceluia.

Economii aceia, cari sunt în plăcută pozițiune de a vinde un taur ôre-care, care adecă a fost premiat seu care întruneșce tôte recerințele de lipsă pentru prășire, îl însinuăză inspectorului respectiv de vite, care apoi în conșlegere cu proprietarul îi țixeză prețul de vânđare al aceluia și-l recomandă celor interesați spre cumpărare.

Ministrul asemnăză anumite sume de bani la oficiile de dare, despre cari apoi inspectorii la fie-care lună trebuie să-șdea socotélă. Din sumele acelea se plătesc prețul taurilor în decurs de 24 ôre vândătorilor, er comunele cumpărătoare trebuie să-l replătescă în decurs de câte trei rate decursive de câte o jumătate de an.

Acestea sunt câte-va din nouele hotăriri cu privire la procurarea taurilor; hotăriri asupra cărora atragem de cu bună vreme luarea aminte a celor interesați.

Ivan Georgescu.

P O V E Ţ E.

Țiuitul din urechi. — Țiuitul din urechi e un neajuns pe care îl îndură multă lume, der care din fericire nu prezintă nici o gravitate și se vindecă foarte ușor.

Se întâmplă adesea, că urechile se țiue și după aceea rămâneți îngroziți, constatând că nu mai auziți cu acea ureche.

Iarmați, dați fuga la doctor și spuneți, că ați asurdit. Medicul vă examinează, zimbesc și vă declară că veți auzi din nou bine. Într'adevăr el vă face o iniecție în ureche cu apă caldă, și atunci cerumenul (materia galbenă cleioasă) ce se depune în ureche, se desprinde și cade în farfuriora în care se scurge apa din injector.

Conformația ciudată a unor urechi face ca acest cerumen să se depune chiar când ținem urechea în cea mai perfectă curățenie.

Acestora le recomandăm să-și curețe urechile în toate zilele cu glicerină în care vor topi puțin carbonat de sodă și în urmă să-și spele urechile cu apă caldă.

Vindecarea deplină a bolilor secrete. Să nu pregete nimeni într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul local, cauza, răspândirea și starea bolii, ori cât de adânc ar fi bóla înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fie-care o poate face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cine-va nu poate veni în persoană, atunci să-și des-

orie bóla cu deamănuntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisore pune marcă de răspuns. După încheerea curei, scrisorile se ard séu la cerere expresă se retrimit.

Un astfel de lecutor și curățitor e institutul special al d-rului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conștiințiozitate capătă ori cine (bărbat séu femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de bóla și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metotul séu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bólele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, bóla albă, bóle de sânge, de piele și toate bólele ce se țin de organele seculare femeesci. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dá însuși Dr. Palócz de la 10 óre în. a. până la 6 óre séra (Duminecă până la 12 óre la amiazi). Adresa Dr. Palócz, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Obraz alb admirabil!

se poate obține folosind renumita

CREMĂ DE VIORELE

a lui **Hajos din Arad**, de pãrtézá din obraz pistruile, sgrã-bunțele, Pete de ficat, sbãrcituri, roșé-ța pielii și alte necurățenii de pe obraz.

La espositia din Paris și Londra premiata cu medalia de aur.

Prețul unui borcan 1 cor.

Săpun de cremă de vioarele 70 bani, Pudrã albã, rosã séu în colórea crem 1 cutie 1 cor. 20 b. — Apa de vioarele (Eau de Violette de Hajós) 1 cor.

A se feri de imitații fără valóre. La cumpãrare sã se cërã numai preparate de a lui **Hajos**.

Se poate cãpãta la preparatorul și inventatorul

Hajos Árpád

farmacist în Arad, Andrassy-tér nr. 22, (vis-à-vis de cassa comitatului).

Deposít principal în Brașov, la farmacia lui Victor Roth la „Ursu“ 4—20.

SERVICIUL MARITIM ROMÂN.

Costul transportului pentru ducere și întórcere dela Constantinopole, Pireu, Smirna și Mitileni la urmãtoarele stațiuni C. F. Stréine și Române séu vice-versa.

Dela CONSTANTINOPOLE.

	Classa I.	Classa II.
la Predeal . . lei	98.10	64.30
Bucuresci . . "	90.65	58.15
Budapesta . . "	155.60	102.55
Viena "	208.85	137.30
Berlin "	361.25	331.55 via Bord.
Bruxelles . . "	425.35	287.80
Paris "	467.10	316.80
Londra "	497.10	343.55 via Ostend

Hrana pe vapor nu este cuprinsã în prețurile de mai sus.

Dela PIREU.

	Classa I.	Classa II.
la Predeal . . lei	226.80	144.90
Bucuresci . . "	219.36	138.75
Budapesta . . "	284.30	183.15
Viena "	337.55	217.90
Berlin "	489.95	312.15
Bruxelles . . "	554.05	368.40
Paris "	595.80	397.40
Londra "	625.80	424.15 via Ostende

Dela SMIRNA.

	Classa I.	Classa II.
la Predeal . . lei	190.20	127.20
Bucuresci . . "	182.75	121.05
Budapesta . . "	247.70	165.45
Viena "	300.95	200.20
Berlin "	453.35	294.45
Bruxelles franci	517.45	350.70
Paris "	559.25	379.70
Londra "	589.20	406.45 via Ostende.

Dela MITILENI.

	Classa I.	Classa II.
la Predeal . . lei	167.90	110.40
Bucuresci . . "	160.45	104.25
Budapesta . . "	225.40	148.65
Viena "	278.65	183.40
Berlin "	431.05	277.65
Bruxelles . . "	495.15	333.90
Paris "	536.90	362.90
Londra "	566.90	389.65 via Ostende.

Aceste prețuri sunt socotite pe ruta cea mai apropiată Predeal, afarã de prețurile în relațiunea cu Berlin, care sunt socotite via Burdujeni.

În relațiunile cu Bucuresci, Budapesta, Viena, Bruxelles, Paris și Londra prețurile de transport via Verciorova sunt mai scumpe cu lei 19.35 pentru Classa I și 11.95 pentru Classa II.

În prețurile mai sus arãtate se cuprinde și hrana pe vapor.

Itinerariul Vapórelor S. M. R. cu începere dela 7/20 Aprilie 1905.

1. Linia Constanța-Constantinopole-Smirna.

DUCERE		ÎNȚÓRCERE	
Constanța plecare, Duminecă 11 1/2 p. m.	Smirna, plecare Joi 6 p. m.	Mitileni, sosire „ 10 p. m.	
Con/pole, sosire Luní 11 1/2 a. m.		„ plecare „ 12 p. m.	
„ plecare „ 6 p. m.		Con/pole, sosire Vineri 2 p. m.	
Mitileni, sosire Marți 8 a. m.		„ plecare Sãmbãtã 10 a. m.	
„ plecare „ 10 a. m.		Constanța, sosire „ 10 p. m.	
Smirna, sosire „ 2 p. m.			

2. Linia Constanța-Constantinopole-Pireu.

DUCERE		ÎNȚÓRCERE	
Constanța, plecare Joi 11 1/2 nóptea.	Pireu, plecare Duminecă 5 p. m.	Con/pole, sosire Luní 3 p. m.	
Con/pole, sosire Vineri 11 1/2 a. m.		„ plecare Marți 10 a. m.	
„ plecare Sãmbãtã 10 a. m.		Constanța, sosire „ 10 p. m.	
Pireu, sosire Duminecă 8 a. m.			

AVIS!

Am onóre a aduce la cunoscința Onoratului public, că **am deschis în Strada Vãmií nr. 36**

Un magazin cu diferite obiecte de sfórã

și anume: Landus pentru popice, traistã de sfórã pentru dus gãini, scaune cu rózemuș pentru copii, scaune pentru câmp, lãgãne, aparate de gimnasticã, glenci pentru grãdinã, traistã pentru târgueli, rețele pentru Lavu Tennis, rachets, sãculețe, svãnturãtori, coșuri de pescuit, cingãtori de siguranță, traiste de vênat, funie în totã lungimea și grosimea și totfelul de cingãtóre.

Rugãndu-mã de o cercetare numérosã, sunt cu totã stima

Johann Sterns
mãestru de lunãrie.

BANI! BANI! BANI!

Avem onóre a aduce la cunoscința On. public, că în urma legãturilor avantajoase ce avem cu cele mai puternice bãnci din țerã și strãinãtate, suntem în plãcutã pozițiune a esopera cele mai ieftine și mai favorabile împrumuturi hipotecare.

(Pe pãmênturi ori și unde, pe edificii însã numai la orașe și orașele). Împrumuturile se dau pe termen de 10—50 ani și anume: pe pãmênturi cu 4—4 1/2%, ér pe edificii cu 4 1/2—5 1/2%.

Pentru votarea unui împrumut se recer urmãtoarele documente: 1) estrasul cãrții funduare; 2) copia foil catastrale și 3) cãrtioica de dare. Cu documentele deodată este a se trimite suma de 3 cor. pentru manipularea și pentru acoperirea speselor postale.

Cu informațiuni și prospecte servim pe lângã trimiterea unei marcã postale de 20 fileri pentru răspuns.

Tot prin noi se pot contracta asigurãri de viétã cu condițiuni ne mai pomenite, primind asiguratul la espirarea termenului de asigurare dividende pãnã cam la 50% a sumei asiguratã, ér în cas de mórte nu numai cã primesce eredií întrãga sumã, ci li-se restituie și toate ratele solvite pãnã la mórtea asiguratului.

Intrevinim cumpãrarea și vinderea de realitãți. — Cine dorește a cumpãra ori a vinde pãmênturi, edificii, pãduri, mine și întreprinderi industriale sã ne descrie obiectul și tot-odatã pentru corespondință și ținerea în evidență taxa de 5 cor., contra cãrei sumã facem oferte interesãșilor misiunați.

În fine mijlocim cumpãrarea de instrumente și mașine agricole, precum și motoruri de ori-ce solu, dela cele mai mari fabrici și cu prețurile și condițiunile cele mai moderate.

Oferte sunt a se adresa la:

„PECUNIA“,

(13) întreprindere de credit, Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplãcií nr. 27.

Cruce séu stea duplã electro-magneticã

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecã și inviorezá

pe lângã garanție.

Deosebitã atențiune e a acest aparat vindecã boa-

se da împrejurãrii, cã le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecã și folosește contra: durerilor deșcap și dinți, migrene, neșuralgie, împedecarea circulațiunei sãngelui, anemie, amețeli, țiuturi de ureche, bãtaie de inimã, sgãrcituri de inimã, asmã, aușul greu, sgãrcituri de stomac, lipsa poftel de mãncare, recoalã la mãni și la picioare, reumã, podagrã, ischias, udul în pat, influență, insómnie, epilepsia, circulația neregulatã a sãngelui și multor altor bóle, cari la tractare normalã a medicului se vindecã pr:n electricitate. — În cancelaria mea se aflã atestate încurse din tóte pãrțile lumii, cari preșesc cu mulțãmire invențiunea mea și ori-cine póte examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimit bani. Unde orice încercare s'a constatã zãdãrnica, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, cã aparatul meu nu e permis s'ese confun de cu aparatul „Volta“, de óre-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficius oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja isfînãtatea crucei male electro-magneticie o recomandã indeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburí, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Pretul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție fórte slabã.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țerã i strãinãtate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

PUBLICAȚIUNE.

Un tinăr modest cu purtări bune și care posedă încălta limba maghiară află aplicare în cancelaria notariului cercual din Rechita p. u. Szászcsor. Preferiți sunt aceia, cari au servit la miliție și gendarmerie.

Emolumente va avea 30 cor. lunar și jumătate din venitele de la transcrieri și catastrul de vite, afară de acestea diurne în casuri de es-

misiuni pe di 2 cor., séu de va co-réspunde treptat i-se va îmbunătăți-emolumentele.

Se observă, că postul de adiunt-notarial e pe cale a-se inființa și pot competi și cei fără calificațiune.

Doritorii au a-se informa de la notariul direct.

Rechita, în 5 Maiu 1905.

S. Goția,

notariul cercual.

1763,8—3.

Omul e obicinuit a bea cacao, é examineze în interesul séu propriu noua marcă a lui

Joan Hoff
CANDOL-CACAO

care în urma puținului séu conținut de grăsime nu conturbă mistuirea, ci e foarte ușor consumabil.

Candol - Cacao

posede afară de accasta față de toate soiurile de cacao avantajul normativ, că pe lângă

bunul gust cel mai fin este cu mult mai ieftin și din cauza împreunării sale cu malț este totodată foarte nutritor.

O probă cu candol-cacao, duce la întrebuintarea continuă a aceluia.

Pachete à ¼ kg. 90 fil. } Să capătă în-fecare
à ½ » 50 » } re bătănie și ne-
guțătorie de articli
coloniali.

Veritabil numai în pachete cu marca Leu.

Băile alcalino-muriatice

dela

Sângeorgiul-român

(Oláh-Szentgyörgy, Beszterce-Naszód m.)

Pentru cantitatea mare de **carbonat de sodiu, clorure metalice și acid carbonic** întrec cele mai renumite ape minerale din Europa. — Se aplică ca cură de beut cu cel mai mare succes la **tóte bólele acute și cronice de stomac și intestine, la obstipație cronică, la hyperaemie de ficat, la disolvarea petrelor de beșică, biliare și rinichi, la haemoroide, la bleuorrhoe (Triper) și catare de uter, la afecțiunile catarale ale căilor respirátore, la debilități nervóse (neurastenie, hysterie), la reumatisme și podagră, la scrofulă etc.**

Ca bae (scaldă) influințéază minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonice, uterinare etc., precum și deosebitele bóle de piele.

Începerea sezonului în 1 Iunie și duréază pană în 15 Sept.

O mulțime de **odăi** corespunđător mobilate stau la dispoziția publicului în preț de 1—4 cor. — **Bucătărie fórté bună și ieftină.** — În salonul de cură sunt disponibile jurnale, bibliotecă etc. — Parc și alee (promenadă) pe terenul băilor. — Locuri de excursiune în înalții munți din vecinătate etc. **Musică bună permanentă.**

Prețul unei scalde calde 1 cor., unei reci 40 fil.

Ultima stațiune ferată e Bistrița (Beszterce), unde în orí-ce timp stau trăsuri comóde la dispoziția publicului.

Medic de scaldă: Dr. Wilhelm Budacker.

Prospecte trimite franco

Directiunea băilor.

La prea înalta poruncă a **Maiest. Sale Apost. c. și reg.**

A XXIV LOTERIE de stat c. r.
pentru scopuri de binefaceri comune militare.

Loteria acésta unică în Austro-Ungaria legal concesionată conține **18.896 câștiguri în bani gata** cu suma totală de **512.980 Cor.**

Câștigul principal 200,000 Coróne bani gata.

Tragerea urméză irevocabil la 15 Iunie 1905.

Un los costă 4 coróne.

Losuri se capéță la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpérători gratis.

Losurile se trimit franco.

Directia c. r. a loteriei.

Secția loteriei de stat.

4—10,(1755).

În atențiunea Damelor și Domnilor!

Confecțiuni de Dame
Têrgul Inului Nr. 28.

Fondată la 1892.

Confecțiuni de bărbați
Têrgul Inului 31—33 în palatul lui Czell.

Dela deschiderea prăvăliilor mele **mi-am procurat tot-déuna depositul meu de haine cu bani gata**, prin ceea-ce mă află în plăcută situație de a oferi Onor. public **favorurile cele mai estreme**, mai ales că **cumpératura a dona de primăvară a fost fórté favorabilă și succésă.** Depositul meu de haine constă din confecțiuni de ale firmelor indigene și streine din cele mai distinse; se confecționeză sub privighierea mea personală, după croiala cea mai modernă din stofe eurat de lână și cu accesori de cele mai durabile. —

Ceea-ce privesc **prețurile**, aceste sunt **asa de ieftine**, încât orí cine se póte convinge, că cu **prețuri asa de favorabile** nimeni nu póte servi. — Fiind-că principiul meu este să fac dever mare cu puțin profit ofer: **garderobă pentru bărbați din stofe bune** după cea mai din urmă modă cu urmátorele **prețuri**:

- 1 **Costum** în orí-ce colóre,
- 1 **Pardesiu** căptușit cu mătase,
- 1 **Pantalón**,
- 1 **Vestă** de pichet modernă,

la olalată le dau cu 20 fiorini.

Asortiment mare de haine pentru Dame și bărbați.

Cu tótă stima **N. P. GOLDMANN**, **magazin de haine pentru dame și bărbați.**

PREȚURÍ FĂRĂ CONCURENȚĂ!

Despărțământul pentru Dame.
Têrgul Inului Nr. 28.

1	Haveloc de Dame	fl. 4 50.	} si mai sus.
	Palton negru modern	fl. 6 —.	
	Paletot	fl. 6 —.	
	„ de fetițe, copii	fl. 4 —.	
	„ de Dame doubel engl.	fl. 4 —.	

Despărțământul pentru bărbați.
Têrgul Inului Nr. 31—33 în palatul lui Czell.

1	Pardesiu modern pentru bărbați	fl. 7-50.	} si mai sus.
	Tilster engl. modern double	fl. 8 —.	
	Costum modern Sacco	fl. 7-50.	
	Haveloc	fl. 6 —.	
	Costum de școlari	fl. 4-50.	
	Pardesiu de copii	fl. 5 —.	
	Costume de copii dela 1 fl. 50 cr.		

Alegere colosală din fie-care specie și prețuri ieftine surprinđátore.